

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____ 2025

cu privire la aprobarea
Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat

În temeiul art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Conceptul Sistemului Informațional e-Notariat (se anexează).
2. Dezvoltarea, administrarea și mentenanța Sistemului Informațional e-Notariat se va asigura din contul și în limita mijloacelor financiare aprobate anual în bugetul Agenției Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească și din alte surse, neinterzise de lege.
3. Ministerul Justiției, în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va prezenta Guvernului spre adoptare actul normativ privind instituirea Sistemului Informațional e-Notariat și aprobarea Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a resursei informaționale formate de Sistemul Informațional e-Notariat.
4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Justiției.
5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării
Ministrul justiției

Nistor Doina
Veronica Mihailov-Moraru

CONCEPTUL Sistemului Informațional e-Notariat

Capitolul I Introducere

1. Dezvoltarea Sistemului Informațional e – Notariat (în continuare – sistemul e-Notariat) este condiționată de necesitatea implementării unei strategii integrate pentru digitalizarea serviciilor publice și private.

2. În acest context, adoptarea unei abordări multisectoriale coordonate pentru digitalizarea serviciilor juridice a devenit esențială pentru optimizarea prestării serviciilor și pentru a asigura coerența și eficiența în livrarea acestora către cetățeni și mediul de afaceri. Această abordare holistică reprezintă cheia pentru a exploata în mod eficient avantajele tehnologiei digitale și pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor diverse ale societății moderne.

3. Activitatea notarială reprezintă un instrument juridic esențial pentru securizarea raporturilor juridice dintre părți, prin conferirea caracterului autentic actelor încheiate. În contextul transformării digitale, devine imperativă asigurarea, de către stat, a unor platforme digitale fiabile și sigure, care să garanteze integritatea, validitatea și opozabilitatea actelor notariale în format electronic. Implementarea notariatului electronic contribuie în mod direct la consolidarea securității actelor juridice încheiate la distanță, prin utilizarea documentului notarial electronic care păstrează valoarea juridică și forța probantă a actului autentic. Această formă de prestare a serviciilor notariale asigură accesul eficient și sigur al cetățenilor, inclusiv al celor aflați în afara granițelor țării, la serviciile notariale, reducând în mod semnificativ costurile asociate deplasării și facilitând exercitarea drepturilor și obligațiilor în condiții de legalitate, predictibilitate și transparență.

4. Notariatul electronic reprezintă inovația digitală aplicată în domeniul juridic, facilitând semnarea și autentificarea documentelor în mediul online. Prin utilizarea semnăturilor electronice calificate și a tehnologiilor de securitate, notariatul electronic sporește eficiența proceselor notariale, oferind cetățenilor și mediului de afaceri acces mai rapid și sigur la serviciile juridice calificate. Această transformare digitală contribuie la transparența și siguranța tranzacțiilor, promovează reziliența în condiții speciale și susține eforturile de modernizare și conformitate cu standardele internaționale ale statului în cadrul ecosistemului digital.

5. În prezent, notarii din Republica Moldova nu dispun de instrumentele digitale necesare pentru gestionarea eficientă a provocărilor actuale din domeniul notarial. Asigurarea accesului rapid la datele din resursele informaționale de stat și utilizarea sistemelor informaționale partajate pot contribui la raționalizarea activității acestora,

optimizarea proceselor de lucru și, ca rezultat, la oferirea unor servicii notariale de calitate și în timp util, inclusiv prestate la distanță. Utilizând un sistem electronic, notarii vor putea obține informații din mai multe baze de date, atunci când au de elaborat diferite tipuri de contracte.

6. Această soluție electronică inovatoare are scopul de a sprijini notarii în activitatea lor zilnică și de a le permite să comunice electronic cu persoanele fizice și juridice din Republica Moldova și din străinătate.

7. Sistemul e-Notariat va fi proiectat pentru a se integra perfect cu platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și cu diverse platforme digitale. Implementarea unei soluții tehnologice cu arhitectură deschisă și auto-servire va pune la dispoziția notarilor interfețe funcționale prin care pot accesa registre, redacta, semna și arhiva acte notariale în regim digital. Sistemul e-Notariat va conecta diversele surse de date, registre și sisteme, oferind acces în timp real la informațiile esențiale pentru furnizarea de servicii notariale rapide și precise.

8. Prin asigurarea securității ridicate a tranzacțiilor juridice, inclusiv semnături electronice calificate, criptare avansată și verificări riguroase de identitate, sistemul e-Notariat elimină riscurile asociate manipulării documentelor fizice și promovează un mediu juridic digital sigur și încrezător. Același sistem electronic simplifică și accelerează interacțiunile dintre notari, cetățeni și mediul de afaceri, contribuind la modernizarea și alinierea practicilor notariale moldovenești la standardele europene.

9. În concluzie, sistemul e-Notariat reprezintă nu doar o necesitate în contextul evoluției tehnologice globale, dar este o componentă esențială a strategiei de transformare digitală și a alinierii la standardele europene privind serviciile notariale. Prin implementarea acestei soluții inovatoare, Republica Moldova poate beneficia de o guvernare digitală eficientă, accesibilitate extinsă și interoperabilitate funcțională și contribuția la modernizarea cadrului instituțional al notariatului în cadrul unei societăți în plină evoluție tehnologică.

Capitolul II

Dispoziții generale

10. Sistemul e-Notariat este un ansamblu de resurse informaționale și tehnologice, destinat colectării, procesării, stocării, transferului și diseminării informațiilor aferente activității notariale în format electronic, în vederea digitalizării serviciilor notariale și asigurării interoperabilității cu alte sisteme informaționale de stat.

11. Sistemul e-Notariat reprezintă o soluție compatibilă cu platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și este destinat furnizării eficiente către notari a platformelor informatice de nivel central și altor sisteme informaționale relevante, cu scopul realizării interoperabilității și asigurării accesului instant la date, care va contribui la digitizarea activității și funcțiilor notariale.

12. Destinația sistemului e-Notariat este implementarea unei soluții informatice interconectate cu toate sursele de date relevante externe, care vor furniza în regim automatizat datele necesare pentru susținerea activității notarilor. De asemenea, sistemul e-Notariat urmează să asigure accesul la seturi de date pentru a fi consumate în regim

automatizat de aplicații externe în vederea prelucrării lor și furnizării de valoare adăugată.

13. Scopul sistemului e-Notariat constă în creșterea eficienței serviciilor notariale prin automatizarea proceselor, reducerea timpului necesar pentru desfășurarea tranzacțiilor și eliminarea barierei geografice prin accesul online. Prin implementarea sistemului e-Notariat se urmărește asigurarea notarilor cu o soluție informatică (scalabilă, configurabilă, conectată la resursele informaționale de stat și compatibilă cu ulterioarele dezvoltări și integrări) care va facilita accesul instant la date prin interoperabilitatea cu resursele informaționale de stat. Sistemul e-Notariat va oferi un model tehnologic de referință și interfețe program pentru facilitarea reutilizării ecosistemului guvernamental și integrarea serviciilor electronice disponibile care ar permite digitalizarea activității și serviciilor notariale.

14. În sensul prezentului Concept se utilizează următoarele noțiuni:

14.1. arhivare electronică securizată - ansamblu de măsuri tehnice prin care documentele și jurnalele sunt păstrate pe termen lung, împreună cu metadatele și semnăturile lor, astfel încât autenticitatea, integritatea și lizibilitatea să fie garantate pe durata minimă prevăzută de lege;

14.2. identificare la distanță - proces prin care la întocmirea actelor notariale electronice prin comunicare la distanță, stabilirea identității participanților de către notar se efectuează prin metode de identificare la distanță, stabilite de Ministerul Justiției, în limita normelor aprobate de Guvern (biometrie, video-KYC, certificat calificat), la un nivel de asigurare echivalent prezenței fizice.

15. Obiectivele sistemului e-Notariat sunt următoarele:

15.1. simplificarea și accelerarea proceselor notariale pentru a reduce timpul și resursele implicate la elaborarea și autentificarea documentelor;

15.2. asigurarea accesului la serviciile notariale într-un mod simplificat și accesibil pentru publicul larg, inclusiv posibilitatea de a accesa serviciile online;

15.3. reutilizarea sistemelor informaționale partajate și a sistemelor informaționale de stat pentru raționalizarea procesului de prestare a serviciilor notariale și digitalizare a proceselor de lucru interne ale notarilor;

15.4. adoptarea unor standarde comune pentru documentele electronice autentificate, facilitând interoperabilitatea între diferitele sisteme și instituții;

15.5. reducerea costurilor operaționale, sporirea calității mijloacelor de comunicare și asigurarea accesului rapid la date prin elaborarea unei soluții comune care poate fi ușor partajată între notari;

15.6. asigurarea scalabilității, prin implementarea unei soluții informatice configurabile cu o arhitectură orientată pe servicii care va permite actualizări viitoare după modelul de dezvoltare iterativă;

15.7. facilitarea accesului în timp real la datele din registrele de stat și utilizarea tehnologiilor avansate pentru a preveni și detecta tentativele de fraudă în procesul de autentificare a documentelor;

15.8. implementarea măsurilor de securitate adecvate pentru a proteja datele sensibile și confidențiale, asigurând confidențialitatea și integritatea documentelor electronice autentificate.

16. Întru asigurarea obiectivelor înaintate soluției informatice, la proiectarea, realizarea și implementarea sistemului e-Notariat trebuie să se țină cont de următoarele principii:

16.1. *legalitate*, care presupune crearea și exploatarea sistemului e-Notariat în conformitate cu legislația națională;

16.2. *conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal*, prin care se înțelege că prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul sistemului e-Notariat se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal, cu asigurarea mecanismelor de realizare a drepturilor subiecților de date cu caracter personal la informare, de acces la date, de intervenție asupra datelor cu caracter personal și dreptul de opoziție, etc.;

16.3. *divizarea arhitecturii pe nivele*, care constă în proiectarea independentă a subsistemelor sistemului e-Notariat în conformitate cu standardele de interfață dintre nivele;

16.4. *arhitectura bazată pe servicii (SOA)*, care constă în distribuirea funcționalității aplicației în unități mai mici, distincte, numite servicii, ce pot fi distribuite într-o rețea și pot fi utilizate împreună pentru a crea aplicații destinate implementării funcțiilor de business ale sistemului informațional;

16.5. *expansibilitate*, care oferă posibilitatea lărgirii și completării sistemului informațional cu noi funcții sau îmbunătățirea celor existente;

16.6. *scalabilitate*, care presupune asigurarea unei performanțe constante a soluției informatice la creșterea volumului de date și a solicitării sistemului informațional;

16.7. *compatibilitate*, care constă în compatibilitatea sistemului e-Notariat cu sistemele informaționale partajate existente în țară;

16.8. *securitate prin design*, care presupune proiectarea sistemului e-Notariat în cunoștință de cauză cu privire la riscurile de securitate a informației ce pot afecta buna funcționare a sistemului e-Notariat. Cerințele legale aplicabile pentru implementarea mecanismelor de asigurare a securității informației trebuie considerate la etapa de proiectare a sistemului e-Notariat și implementate la etapa de dezvoltare. Sistemul e-Notariat va asigura accesarea controlată, transparentă și responsabilă a datelor;

16.9. *date sigure*, care prezumă introducerea datelor în sistem doar prin canalele autorizate și autentificate;

16.10. *simplitatea și comoditatea utilizării*, care presupune proiectarea și realizarea tuturor aplicațiilor, mijloacelor tehnice și de program accesibile utilizatorilor sistemului e-Notariat, bazate pe principii exclusiv vizuale, ergonomice și logice de concepție;

16.11. *îndrumarea procesului de utilizare*, care garantează accesul operativ la informație al utilizatorului, în limitele competenței stabilite prin actele normative și nivelul de acces;

16.12. *implementarea unei soluții client-server „Web based”* cu acces autorizat la

interfață și date.

17. Implementarea sistemului e-Notariat va furniza notarilor un instrument eficient, ca singur punct de intrare și acces la serviciile electronice dedicate activității notariale și la resursele informaționale de stat. Sarcinile principale ale sistemului e-Notariat sunt următoarele:

17.1. implementarea unei soluții tehnologice compatibile cu platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) care să asigure acces centralizat pentru notari la resursele informaționale de stat. Asigurarea unei interfețe pentru accesarea de către utilizatori a sistemelor și serviciilor electronice disponibile pentru notari;

17.2. implementarea unor protocoale și standarde de securitate pentru schimbul sigur de date între sistemul e-Notariat și alte sisteme, inclusiv criptarea datelor transmise;

17.3. dezvoltarea unor interfețe de programare a aplicațiilor (API-uri) pentru a permite integrarea sistemului e-Notariat cu alte sisteme informaționale relevante;

17.4. utilizarea serviciilor web pentru a facilita comunicarea și schimbul de informații între diferitele componente ale sistemului e-Notariat și alte aplicații sau servicii;

17.5. implementarea unor mecanisme de verificare robuste pentru a confirma identitatea părților implicate în procesul notarial, inclusiv utilizarea datelor biometrice și a altor tehnologii de securitate;

17.6. integrarea funcționalităților de semnătură electronică calificată în conformitate cu standardele de securitate și juridice, pentru a valida semnăturile electronice calificate ale părților implicate în tranzacțiile notariale;

17.7. facilitarea colaborării între notari, prin crearea unor instrumente de colaborare care să permită notarilor să interacționeze și să colaboreze electronic în cadrul proceselor notariale, facilitând transferul securizat de informații între aceștia;

17.8. furnizarea de notificări și alerte automate pentru a informa părțile implicate în procesul notarial cu privire la etapele importante sau la orice problemă care necesită atenție;

17.9. implementarea unui sistem eficient pentru calcularea și gestionarea taxelor notariale și taxei de stat, cu informarea organelor competente despre calcularea și achitarea taxei de stat prin platforma de interoperabilitate (MConnect), precum și facilitarea plăților online în conformitate cu cadrul normativ aplicabil;

17.10. dezvoltarea facilităților de configurare a drepturilor de acces la date și înregistrare date în resursele informaționale de stat și alte soluții informatice;

17.11. stocarea sigură și accesibilă a documentelor electronice autentificate pentru o perioadă legală, respectând normele de păstrare a documentelor întocmite pe suport de hârtie;

17.12. asigurarea unui nivel înalt de securitate pentru informațiile stocate și transferate în cadrul sistemului e-Notariat, inclusiv criptarea datelor și implementarea măsurilor de protecție împotriva accesului neautorizat.

Capitolul III

Cadrul normativ al sistemului e-Notariat

18. Cadrul normativ pentru instituirea sistemului e-Notariat este constituit din următoarele acte:

18.1. Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;

18.2. Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;

18.3. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

18.4. Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor;

18.5. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;

18.6. Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială;

18.7. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

18.8. Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;

18.9. Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

18.10. Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);

18.11. Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);

18.12. Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

18.13. Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2017;

18.14. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;

18.15. Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);

18.16. Regulamentul privind modul de ținere a Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 375/2020;

18.17. Regulamentul privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 376/2020;

18.18. Hotărârea Guvernului nr. 712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay);

18.19. Regulamentul privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul Informațional „Catalogul semantic”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 323/2021;

18.20. Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2023;

18.21. Hotărârea Guvernului nr. 5/2024 cu privire la aplicația guvernamentală

integrată a serviciilor electronice EVO;

18.22. Hotărârea Guvernului nr.74/2024 cu privire la serviciul guvernamental de identificare a persoanei de la distanță;

18.23. Hotărârea Guvernului nr.305/2024 cu privire la platforma de găzduire și partajare a documentelor (MDocs);

18.24. Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procese ciclului de viață al software-ului RT 38370656-002:2006.

Capitolul IV

Spațiul funcțional al sistemului e-Notariat

19. Domeniul de activitate al notarilor este unul vast, iar prezentul concept stabilește mecanismele de bază (a se vedea figura nr.1. Viziunea asupra sistemului e-Notariat), prin care va fi asigurată digitalizarea serviciilor notariale, automatizarea schimbului și reutilizarea eficientă a sistemelor informaționale partajate, pentru a simplifica procesul de autentificare și pentru a face serviciile notariale mai accesibile și mai convenabile. Pentru asigurarea spațiului funcțional, sistemul e-Notariat va oferi instrumente tehnologice de integrare a soluțiilor informatice existente, inclusiv celor care urmează a fi dezvoltate pe parcurs, cu scopul scalării acestora către toți notarii din Republica Moldova. Nivelul de cooperare a resurselor informaționale e-Notariat (atât interogate din surse externe, cât și locale) va îndeplini funcția de suport pentru realizarea activității notariale prin instrumentele puse la dispoziție de aplicațiile implementate în interfața utilizator a sistemului e-Notariat.

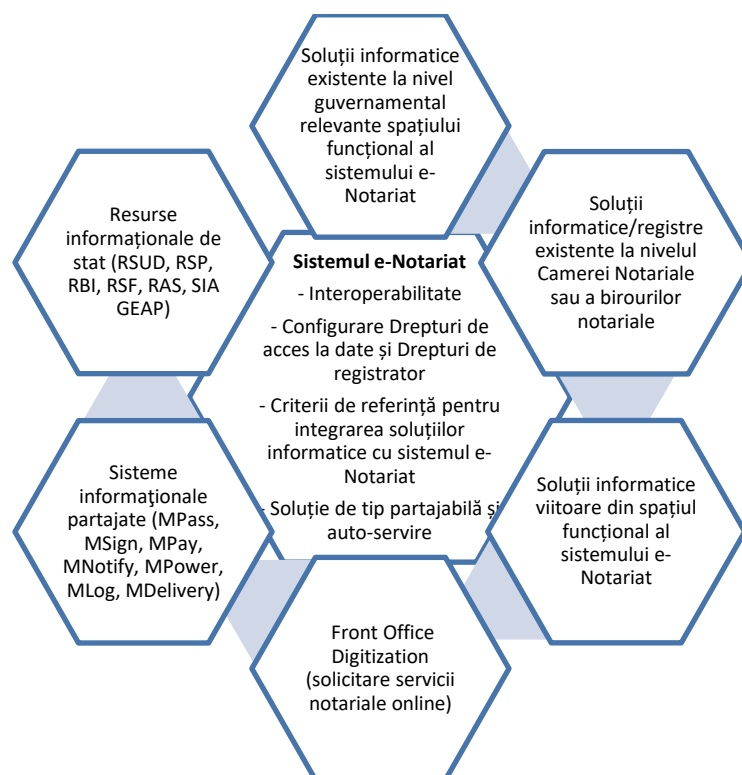

Figura nr.1. Viziunea asupra sistemului e-Notariat.

20. Sistemul e-Notariat trebuie să asigure realizarea funcțiilor de bază ale unui sistem informațional, precum și a funcțiilor specifice care rezultă din destinația

sistemului. Aceasta cuprinde toate aspectele și capacitățile pe care sistemul le oferă notarilor, clienților și altor părți interesate implicate în procesul de autentificare notarială. Următoarele contururi funcționale de bază urmează a fi implementate în sistemul e-Notariat:

20.1. gestionarea resurselor informaționale prin intermediul interfeței utilizator a sistemului e-Notariat – reprezintă principala componentă funcțională a sistemului e-Notariat prin intermediul căreia utilizatorii lansează aplicațiile implementate în sistem pentru a obține acces și a gestiona resursele informaționale disponibile. Această componentă va furniza instrumente necesare pentru:

20.1.1. căutarea și vizualizarea datelor relevante necesităților utilizatorilor din întreg conținutul colecției de date a sistemului e-Notariat în baza unei interogări definite de utilizator. În funcție de interogare, sistemul e-Notariat va încărca datele din bazele de date locale și va realiza interpelările necesare pentru a prelua date din sistemele informaționale externe;

20.1.2. gestionarea înregistrărilor în registre – reprezintă setul de funcționalități implementate în aplicațiile sistemului și disponibile utilizatorilor în funcție de drepturile de acces ale acestora. Odată accesate resursele informaționale necesare, utilizatorii sistemului e-Notariat vor putea realiza acțiuni de creare, modificare sau suprimare de înregistrări. La necesitate, utilizatorii vor putea lansa interogări pentru a obține detalii suplimentare despre unele obiecte informaționale. Gestionarea datelor va fi realizată în conformitate cu operațiunile permise asupra resurselor informaționale. Astfel, unele resurse vor admite doar operațiuni de accesare a datelor pentru citire, iar altele vor permite operațiuni de modificare, inclusiv de creare sau suprimare a datelor;

20.2. automatizarea procesului de înregistrare și acces la sistemele informaționale – această componentă funcțională constă în capabilitatea sistemului e-Notariat de a obține acces la interfața de utilizator a unor sisteme informaționale în baza unui set de atribute de identificare și criterii de acces la date. Prin această funcționalitate este realizată sarcina sistemului e-Notariat de a permite utilizatorilor să acceseze prin intermediul acesteia diverse sisteme informaționale/servicii electronice fără necesitatea autentificării suplimentare. Autentificarea și controlul accesului utilizatorilor în sistemul e-Notariat se va realiza prin intermediul Serviciului MPass;

20.3. programarea online la serviciile notariale – reprezintă componenta funcțională care va oferi atât notarilor, cât și clienților acestora, un calendar interactiv pentru gestionarea programărilor în timp real, o soluție de programare personalizată care oferă posibilitatea de a alege tipul specific de serviciu notarial pentru care se dorește programarea, precum și un instrument de notificare/avertizare pentru a reaminti de programări viitoare și pentru a confirma sau reprograma în caz de necesitate;

20.4. verificarea online a identității părților implicate în tranzacțiile notariale, prin utilizarea metodelor de identificare la distanță recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent cu prezența fizică, conform art. 12 alin. (5) din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială. Aceste metode pot include, în funcție de reglementările aplicabile, utilizarea certificatelor calificate emise de prestatori de

servicii de încredere calificați, elemente biometrice (ex. recunoaștere facială cu verificarea vitalității), coduri, parole de unică folosință sau alte mijloace stabilite prin ordinul ministrului justiției;

20.5. gestionarea documentelor notariale – această componentă funcțională se concentrează pe optimizarea proceselor legate de documentele notariale, asigurându-se că acestea sunt tratate eficient și în conformitate cu normele legale și asigură realizarea cel puțin a următoarelor activități:

20.5.1. crearea documentelor electronice utilizând instrumente de redactare și șabloane predefinite;

20.5.2. colaborarea online, permițând notarilor și clienților să colaboreze online asupra documentelor notariale, facilitând procesul de revizuire, semnare și validare într-un mediu digital securizat;

20.5.3. înregistrarea eficientă a documentelor, asigurându-se că informațiile sunt introduse complet și corect, asigurând acuratețea completării datelor în documentele notariale și contribuind la consistența datelor;

20.5.4. stocarea securizată a documentelor, utilizând tehnologii de securitate avansate pentru a proteja integritatea și confidențialitatea informațiilor;

20.5.5. semnarea și autentificarea electronică a documentelor, oferind posibilitatea notarilor și părților implicate să utilizeze semnăturile electronice calificate pentru a semna sau autentifica documentele electronice;

20.5.6. automatizarea arhivării documentelor într-un sistem organizat, permițând notarilor să acceseze rapid și să gestioneze istoricul documentelor;

20.5.7. căutarea și recuperarea documentelor, permițând notarilor să găsească rapid documentele înregistrate anterior, simplificând procesul de recuperare și referire la informații anterioare;

20.6. automatizarea notificărilor - este componenta funcțională care permite informarea electronică a părților interesate privind statutul actelor în procesul notarial, programări, semnături, sau alte evenimente relevante;

20.7. facilitarea procesului de plată online - această componentă funcțională integrează opțiunile de plată online pentru serviciile notariale și taxele de stat;

20.8. elaborarea statisticilor notariale - această componentă funcțională asigură automatizarea procesului de colectare a datelor referitoare la activitățile notariale, opțiuni personalizate, pentru a genera rapoarte statistice în funcție de criterii precum perioada de timp, tipul de tranzacții sau alte filtre relevante.

21. Sistemul e-Notariat trebuie să implementeze următoarele funcționalități de sistem:

21.1. schimb de date cu sistemele informaționale externe – realizat prin platforma de interoperabilitate (MConnect), precum și prin integrarea sistemelor informaționale partajate (MPass, MSign, MLog, MNotify, MPower, MPay etc.);

21.2. executare proceduri automatizate – funcționalități de declanșare și funcționare în regim automatizat a unui șir de funcționalități ale sistemului e-Notariat, în vederea utilizării raționale a resurselor tehnologiilor informaționale necesare pentru

găzduirea sistemului e-Notariat pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), a lansării serviciilor specifice funcționării acestuia și a furnizării la momentul oportun a datelor pentru utilizatori;

21.3. administrarea sistemului;

21.4. asigurarea integrității logice a sistemului e-Notariat;

21.5. asigurarea securității și protecției informației în cadrul sistemului e-Notariat;

21.6. gestionarea copiilor de rezervă;

21.7. jurnalizarea evenimentelor de sistem;

21.8. monitorizarea performanței sistemului e-Notariat;

21.9. suport tehnic și mentenanță.

22. Contururile funcționale de bază ale sistemului e-Notariat reprezintă principalele domenii de funcționalitate ale sistemului, organizate în funcție de obiectivele și procesele notariale deservite. Aceste contururi includ:

22.1. conturul de autentificare și identificare – cuprinde funcționalitățile legate de autentificarea utilizatorilor, verificarea identității la distanță și gestionarea drepturilor de acces;

22.2. conturul de gestionare a documentelor notariale – include funcțiile de creare, semnare, colaborare, stocare și arhivare a documentelor;

22.3. conturul de interacțiune cu beneficiarii – cuprinde programarea online, notificările și accesul la documente de către clienți;

22.4. conturul de interoperabilitate – asigură schimbul de date cu alte sisteme prin intermediul MConnect;

22.5. conturul de administrare și mentenanță – include funcțiile de administrare tehnică, monitorizare, jurnalizare și suport.

23. Interfața utilizator a sistemului e-Notariat:

23.1. va oferi o interfață ergonomică, intuitivă și accesibilă tuturor tipurilor de utilizatori. Interfața utilizator a Sistemului Informațional e-Notariat va reprezenta un design grafic, echilibrat, distinct și adaptabil pentru majoritatea dispozitivelor utilizate (calculator desktop, notebook, tabletă, smartphone);

23.2. va furniza o interfață bilingvă în limbile română (implicită) și rusă. Pentru facilitarea utilizatorilor, soluția informatică va dispune de un sistem de ajutor contextual on-line (versiunea în limba română - obligatorie), la nivelul fiecărei interfețe utilizator;

23.3. va furniza o interfață personalizată fiecărei categorii de utilizatori și aplicații în funcție de categoriile utilizatorilor (drepturile și rolurile acestora).

Capitolul V

Structura organizațională a sistemului e-Notariat

24. Funcțiile de bază privind formarea și exploatarea sistemului e-Notariat sunt divizate între:

24.1. Proprietarul sistemului.

24.2. Posesorul sistemului.

24.3. Deținătorul sistemului.

24.4. Utilizatorii sistemului.

24.5. Administratorul tehnic al sistemului.

25. Proprietarul sistemului e-Notariat este statul.

26. Posesorul sistemului e-Notariat este Ministerul Justiției, care va asigura condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional de stat.

27. Deținătorul sistemului e-Notariat este Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească.

28. Utilizatorii sistemului e-Notariat sunt:

28.1. notarii;

28.2. persoanele care asigură activitatea notarilor, cu excepția personalului tehnic;

28.3. beneficiarii serviciilor notariale.

Nivelul de acces al utilizatorilor este diferențiat în funcție de atribuțiile, responsabilitățile și drepturile de acces la date.

29. Administratorul tehnic al sistemului e-Notariat este Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, care își exercită atribuțiile în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat.

Capitolul VI

Documentele sistemului e-Notariat

30. Documentele de bază ale sistemului e-Notariat se clasifică după cum urmează:

30.1. documente de intrare;

30.2. documente de ieșire;

30.3. documente tehnologice.

31. Documentele de intrare reprezintă actele și informațiile provenite de la cetățeni, instituții sau din alte sisteme informatice guvernamentale, care servesc drept temelie pentru inițierea și desfășurarea procedurilor notariale în sistem și includ următoarele:

31.1. actele de identitate ale persoanelor fizice (cărți de identitate, cărți de rezidență, buletine de identitate, permise de ședere, pașapoarte, documente de călătorie, etc.);

31.2. actele de înregistrare ale persoanelor juridice;

31.3. extrasele/informațiile din Registrul bunurilor imobile;

31.4. extrasele/informațiile din Registrul de stat al populației

31.5. extrasele/informațiile de stare civilă;

31.6. documente justificative prezentate de beneficiarii serviciilor notariale (procura, contracte, declarații, acte juridice etc.);

31.7. cereri de solicitare a serviciilor notariale;

31.8. alte documente relevante procedurilor notariale.

32. Documentele de ieșire sunt documente generate ca rezultat al funcționării sistemului e-Notariat, cu valoare juridică, destinate beneficiarilor serviciilor notariale sau altor entități și includ următoarele:

- 32.1. actele notariale autentificate (contracte, testamente, declarații, procuri etc.);
- 32.2. copii legalizate ale documentelor;
- 32.3. extrase și certificate privind actele notariale înregistrate;
- 32.4. rapoarte statistice privind activitatea notarială;
- 32.5. notificări către părți și confirmări electronice privind finalizarea procedurilor notariale.

33. Documentele tehnologice sunt documente utilizate pentru gestionarea proceselor interne, asigurarea trasabilității operațiunilor și arhivarea activităților desfășurate în cadrul sistemului e-Notariat și includ următoarele:

- 33.1. procese-verbale electronice;
- 33.2. registre de evidență electronice;
- 33.3. fișe de control și audit;
- 33.4. jurnalul operațiunilor în sistem;
- 33.5. șabloanele de formulare;
- 33.6. rapoartele și statisticile agregate privind utilizarea sistemului.

Capitolul VII

Spațiul Informațional al sistemului e-Notariat

34. Spațiul informațional al sistemului e-Notariat este format din totalitatea resurselor informaționale cuprinse în gama de atribuții ale notarilor. Aceste resurse pot fi *locale* (gestionate și stocate în baza de date ale sistemului e-Notariat), cât și *externe* (interpelate din sisteme informaționale externe pentru a fi gestionate local, actualizate în resursele externe).

35. Reieșind din scopul și obiectivele sistemului e-Notariat au fost identificate obiectele informaționale relevante pentru structura funcțională și tehnologică a sistemului e-Notariat. Mai jos sunt expuse obiecte informaționale-cheie destinate realizării obiectivelor sistemului e-Notariat:

35.1. utilizatorul sistemului e-Notariat – notar, persoanele care asigură activitatea notarilor, cu excepția personalului tehnic și beneficiarul serviciilor notariale;

35.2. programare la serviciile notariale - informații legate de programările online la serviciile notariale, inclusiv detaliile privind data și ora programării;

35.3. document electronic - acte notariale, contracte și alte fișiere asociate tranzacțiilor juridice în format electronic;

35.4. resursă locală – reprezintă o categorie de obiecte informaționale ale sistemului e-Notariat, prestabilite sau definite la necesitate de posesorul sistemului e-Notariat și stocate în baza de date locală, care sunt formate din totalitatea atributelor asupra cărora utilizatorii sistemului e-Notariat pot efectua operațiuni de citire, modificare sau suprimare;

35.5. notificare – obiect informațional utilizat pentru notificarea cu sau fără confirmarea părților implicate în tranzacțiile notariale;

35.6. statistică notarială - date și informații referitoare la volumul de lucru, tipurile de tranzacții și alte statistici relevante pentru activitatea notarială, utilizate pentru analiza și optimizarea proceselor;

35.7. înregistrare de jurnalizare – obiect informațional destinat auditului informatic și implementării politicii de asigurare a securității informaționale. Orice modificare a datelor: creare, modificare, ștergere, schimbare statut, etc. trebuie să fie înregistrată într-un registru special (fișiere log) arătând momentul de timp și utilizatorul care a efectuat modificarea.

36. Identificarea obiectelor informaționale în cadrul sistemului e-Notariat se efectuează prin utilizarea, pentru fiecare dintre ele, a unui cod de identificare unic, inclusiv cel atribuit la formarea/înregistrarea primară a obiectului informațional în cadrul stocului de date al sistemului e-Notariat sau în cadrul altor sisteme informaționale furnizoare de date cu scopul prestării serviciilor notariale.

37. Obiectele informaționale împrumutate – „persoană fizică” și „persoană juridică” – sunt inițial înregistrate și identificate în alte sisteme, respectiv Registrul de stat al populației și Registrul de stat al unităților de drept, pentru care nemijlocit în sistemului e-Notariat se mențin numai numerele de identificare de stat (IDNP sau IDNO) – în acest caz nu se admite modificarea identificatorului. Toate datele suplimentare necesare sunt accesibile în Registrul de stat al populației sau Registrul de stat al unităților de drept, iar în caz de necesitate – pot fi completate sau accesate din alte sisteme informaționale de stat.

38. Scenariile comportamentului fiecărui obiect informațional luat în considerare în sistem reprezintă lista evenimentelor aferente obiectelor informaționale gestionate de sistem, după cum urmează:

38.1. obiectul informațional „utilizatorul sistemului e-Notariat”:

38.1.1. luarea în evidență se realizează la prima autentificare a utilizatorului în sistem;

38.1.2. actualizarea datelor se face automat din sursele oficiale (ex. Registrul de stat al populației) sau de către utilizator, în limita rolului său, în cazul schimbării datelor de contact, rolului sau statutului;

38.1.3. scoaterea din evidență are loc în caz de retragere a accesului (ex. încheierea activității notarului) și este efectuată de către administratorul sistemului;

38.2. obiectul informațional „programare la serviciile notariale”:

38.2.1. luarea în evidență se efectuează la înregistrarea unei cereri de programare prin interfața sistemului e-Notariat, de către beneficiar sau notar;

38.2.2. actualizarea datelor are loc în cazul reprogramării, confirmării sau modificării serviciului solicitat;

38.2.3. scoaterea din evidență se face automat sau manual după realizarea serviciului, anularea sau expirarea programării;

38.3. obiectul informațional „document electronic”:

38.3.1. luarea în evidență se face la crearea documentului în sistem de către notar sau prin importarea unui fișier în cadrul unei proceduri notariale;

38.3.2. actualizarea datelor include modificări sau completări efectuate în faza de redactare, până la semnare;

38.3.3. scoaterea din evidență intervine la arhivarea documentului finalizat sau la invalidarea unui document;

38.4. obiectul informațional „resursă locală”:

38.4.1. luarea în evidență se realizează de către administratorii de sistem sau utilizatori autorizați, la definirea unei resurse sau introducerea de conținut nou;

38.4.2. actualizarea datelor are loc la modificarea conținutului sau a drepturilor de acces asociate resursei;

38.4.3. scoaterea din evidență se face prin ștergerea logică (marcare ca inactivă) sau fizică, în baza politicii de gestionare a datelor;

38.5. obiectul informațional „notificare”:

38.5.1. luarea în evidență se face automat de către sistem, la generarea unei notificări în legătură cu un eveniment (programare, semnare etc.);

38.5.2. actualizarea datelor este posibilă doar până la transmiterea notificării (ex. modificarea conținutului sau a destinatarului);

38.5.3. scoaterea din evidență se realizează automat după expirarea termenului de păstrare, arhivarea sau confirmarea recepționării;

38.6. obiectul informațional „statistică notarială”:

38.6.1. luarea în evidență se efectuează automat, prin agregarea datelor din sistem conform unor criterii definite (ex. lunar, trimestrial);

38.6.2. actualizarea datelor se face prin regenerarea raportului dacă se constată erori sau se modifică sursele de date;

38.6.3. scoaterea din evidență are loc după expirarea termenului de păstrare a datelor statistice operaționale, conform politicii de arhivare;

38.7. obiectul informațional „înregistrare de jurnalizare”:

38.7.1. luarea în evidență este automată, pentru fiecare acțiune relevantă efectuată în sistem de către orice utilizator, fără intervenție manuală;

38.7.2. actualizarea datelor nu este permisă, dar poate fi extins cu noi evenimente;

38.7.3. scoaterea din evidență se face prin arhivare automată după expirarea termenului de păstrare definit prin politicile de securitate și audit.

39. Datele (atributele) obiectelor informaționale cuprinse în sistem și care le caracterizează sunt:

39.1. date despre „utilizatorul sistemului e-Notariat”:

39.1.1. nume și prenume;

39.1.2. IDNP / IDNO;

39.1.3. calitatea utilizatorului (notar, persoana care asigură activitatea notarului, beneficiar);

39.1.4. date de contact (e-mail, telefon);

39.1.5. roluri și drepturi de acces în sistem;

- 39.1.6. data înregistrării în sistem;
- 39.1.7. statutul contului (activ, suspendat, radiat).
- 39.2. date despre „programare la serviciile notariale”:
 - 39.2.1. ID-ul programării;
 - 39.2.2. IDNP/IDNO beneficiar;
 - 39.2.3. nume/prenume beneficiar;
 - 39.2.4. serviciul solicitat;
 - 39.2.5. data și ora programării;
 - 39.2.6. numele notarului;
 - 39.2.7. statutul programării (planificată, confirmată, anulată, efectuată);
 - 39.2.8. data creării/modificării programării.
- 39.3. date despre „document electronic”:
 - 39.3.1. ID-ul documentului;
 - 39.3.2. tipul documentului (contract, procură, declarație etc.);
 - 39.3.3. părțile implicate (nume, IDNP/IDNO);
 - 39.3.4. data creării documentului;
 - 39.3.5. statutul documentului (redactare, semnat, autentificat, arhivat);
 - 39.3.6. numele notarului;
 - 39.3.7. versiuni/modificări;
 - 39.3.8. fișiere atașate (anexe, copii etc.).
- 39.4. date despre „resursă locală”:
 - 39.4.1. ID-ul resursei;
 - 39.4.2. tipul resursei (ex. șablon, formular, nomenclator);
 - 39.4.3. titlul/descripția resursei;
 - 39.4.4. data creării/modificării;
 - 39.4.5. autorul/administratorul resursei;
 - 39.4.6. statutul (activ/inactiv);
 - 39.4.7. drepturi de acces (public, restrictiv, doar notar).
- 39.5. date despre „notificare”:
 - 39.5.1. ID-ul notificării;
 - 39.5.2. tip notificare (programare, semnare etc.);
 - 39.5.3. destinatar (IDNP, nume);
 - 39.5.4. data și ora emiterii;
 - 39.5.5. canal utilizat (email, SMS, interfață sistem etc.);
 - 39.5.6. confirmare recepție (da/nu, dată);
 - 39.5.7. mesaj notificare (conținut);
 - 39.5.8. statut (transmis, eșuat, confirmat).
- 39.6. date despre „statistică notarială”:
 - 39.6.1. perioada de referință;
 - 39.6.2. numele notarului;
 - 39.6.3. număr total de acte notariale autentificate;
 - 39.6.4. tipuri de acte redactate (procuri, contracte etc.);

- 39.6.5. număr programări onorate;
- 39.6.6. timp mediu de procesare;
- 39.6.7. alți indicatori relevanți.
- 39.7. date despre „înregistrare de jurnalizare”:
 - 39.7.1. ID-ul înregistrării;
 - 39.7.2. data și ora evenimentului;
 - 39.7.3. numele utilizatorului și IDNP/IDNO;
 - 39.7.4. tip acțiune (creare, modificare, ștergere, acces);
 - 39.7.5. obiectul acțiunii (ex. document, programare, fișier);
 - 39.7.6. rezultatul acțiunii (succes, eroare);
 - 39.7.7. alte mesaje tehnice asociate.

40. Fluxul de date aferent mecanismului de interoperabilitate al sistemului e-Notariat este descris în Figura 2. Fluxul cuprinde procesele de interpelare a datelor din surse externe, combinarea acestora și formarea obiectelor informaționale specifice sistemului informațional e-Notariat și procesului de gestiune a resurselor sistemului e-Notariat prin intermediul interfeței utilizator sau furnizarea lor către sisteme informaționale externe prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect. Sistemul e-Notariat va recepționa/actualiza datele necesare din surse oficiale exclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect.

41. Indiferent de sursă, toate datele interpellate din exterior vor fi trecute printr-un proces de mapare la obiecte informaționale specifice sistemului e-Notariat și, în caz de necesitate, vor fi combinate date din surse diferite. De asemenea, structurile de date recepționate vor fi adaptate în conformitate cu schema relațională a bazei de date a sistemului e-Notariat pentru facilitarea gestiunii datelor în interfața utilizator a sistemului e-Notariat. În urma acestui proces de extragere-transformare, obiectele informaționale vor fi stocate, în funcție de caz, temporar sau permanent în baza de date a sistemului e-Notariat.

42. Structurile de date cu care va opera sistemul e-Notariat vor fi formate din următoarele tipuri de date:

- 42.1 clasificatoare și nomenclatoare;
- 42.2. tabele de corespondență utilizate de mecanismul de adaptare a structurilor de date furnizate de sistemele informaționale externe la structurile obiectelor informaționale gestionate de sistemul e-Notariat;
- 42.3. registre locale;
- 42.4. structuri de date recepționate din surse externe.

43. Conform diagramei fluxului de date din Figura nr. 2, sistemul e-Notariat va permite utilizarea datelor din stocul de date al sistemului prin intermediul facilităților furnizate de interfața utilizator și accesibile utilizatorilor. Interfața utilizator al sistemului e-Notariat va furniza mai multe aplicații specifice prin intermediul cărora, utilizatorii vor avea acces la instrumente de gestiune a datelor (citire, actualizare, creare și suprimare). La actualizarea datelor, în funcție de resursa accesată, sistemul e-Notariat

va interpela interfețele specifice pentru a actualiza datele în sistemele informaționale externe sau/și le va salva în stocul de date local.

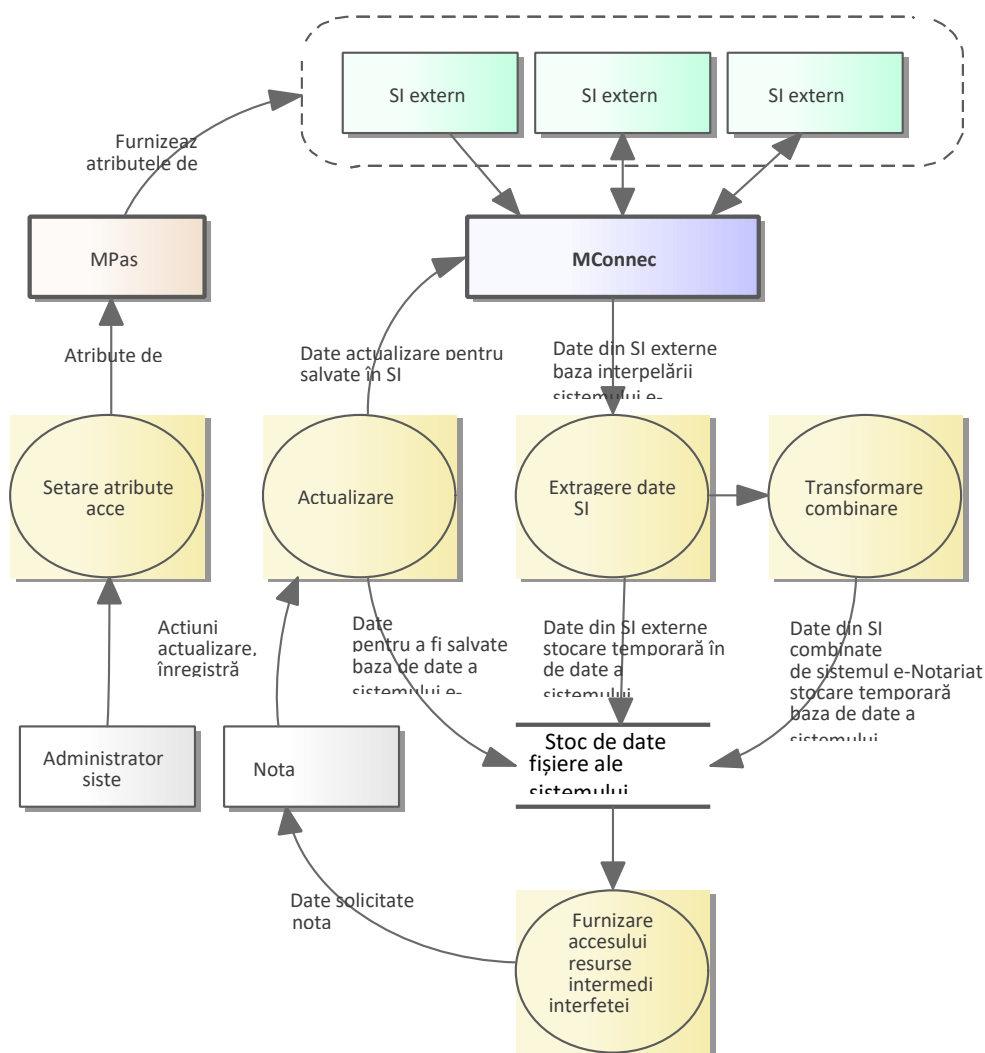

Figura nr. 2. Fluxurile de date în cadrul spațiului funcțional al sistemului e-Notariat.

44. Integrarea sistemului e-Notariat cu alte resurse și sisteme informaționale de stat se va realiza conform modelului prezentat în Figura nr. 3. Pentru preluarea de date relevante, sistemul e-Notariat interacționează prin intermediul platformei de interoperabilitate „MConnect” cu următoarele resurse și sisteme informaționale de stat:

44.1. Registrul de stat al unităților de drept – pentru obținerea datelor cu privire la unitățile de drept;

44.2. Registrul de stat al populației - pentru obținerea datelor cu privire persoanele fizice;

44.3. Sistemul Informațional ”Cadastrul bunurilor imobile” – pentru obținerea datelor cu privire la bunurile imobile;

44.4. Registrul fiscal de stat– pentru obținerea datelor privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național, privind persoanele juridice inactive și pasive;

44.5. Platforma de interoperabilitate (MConnect) - pentru schimbul de date cu alte sisteme informaționale și registre;

44.6. Serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) - pentru autentificarea și controlul accesului în cadrul sistemului;

44.7. Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) - pentru achitarea și, respectiv, încasarea plăților de la persoanele fizice și juridice în procesul prestării serviciilor notariale;

44.8. Serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) - pentru notificarea utilizatorilor;

44.9. Serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) - pentru asigurarea evidenței operațiunilor (evenimentelor) produse în sistem;

44.10. alte sisteme informaționale care vor implementa interfețe program necesare pentru realizarea comunicării și schimbului de date cu sistemul e-Notariat, în vederea asigurării interacțiunii dintre notari și clienți.

45. În scopul asigurării interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul Informațional „Catalogul semantic”.

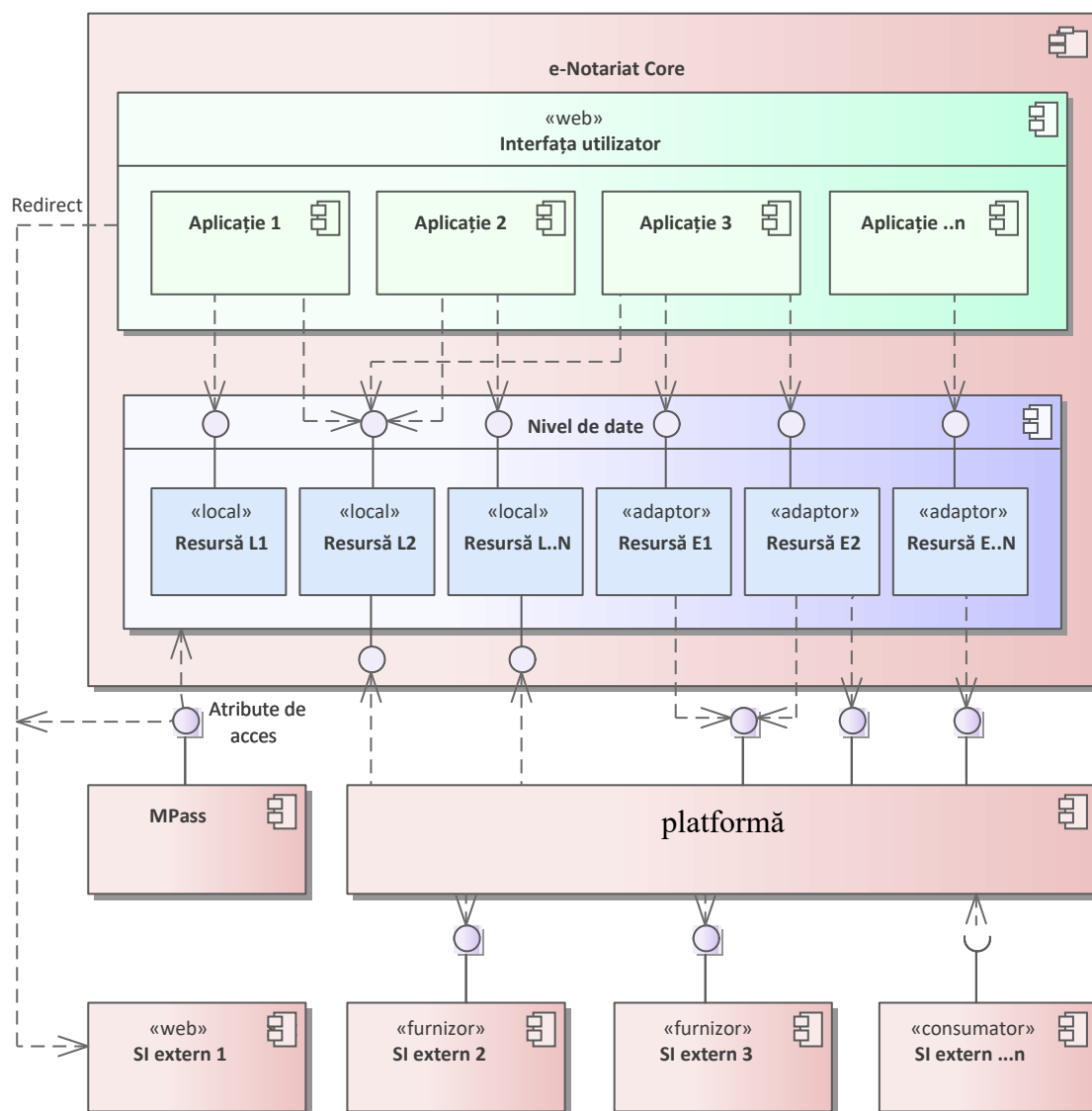

Figura nr. 3. Model de integrare a sistemului informațional e-Notariat cu resursele externe.

Capitolul VIII

Spațiul tehnologic al sistemului e-Notariat

46. Sistemul e-Notariat oferă un mecanism de interoperabilitate, deoarece reprezintă un sistem care urmează să se integreze și să efectueze schimb reciproc de date atât între componentele interne ale portalului, cât și cu sistemele informaționale partajate, sisteme informaționale ale altor autorități publice sau instituții private.

47. Sistemul e-Notariat va fi dezvoltat gradual, în baza unui plan strategic aprobat de Ministerul Justiției, în cooperare cu Camera Notarială. Din punct de vedere funcțional, considerând spectrul vast de competențe/atribuții ale notarilor, sistemul e-Notariat urmează să fie dezvoltat etapizat.

48. Din punct de vedere tehnologic se va dezvolta o soluție fiabilă și scalabilă atât în cazul creșterii numărului de utilizatori concurenți, cât și în cazul creșterii volumului de date gestionată de aceasta.

49. La dezvoltarea sistemului e-Notariat se va aplica arhitectura multi-nivel (având cel puțin următoarele nivele – baza de date, logica de aplicație și interfața cu utilizatorul).

50. Spațiul informațional va utiliza standarde deschise și va fi compatibil cu sisteme care, la fel, utilizează standarde non-proprietare, cât și cu standardele deja existente.

51. Sistemul e-Notariat urmează să utilizeze platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container, care presupune utilizarea rațională a resurselor. Sistemul e-Notariat este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud).

52. Arhitectura sistemului e-Notariat constă din următoarele noduri distincte:

52.1. *Sistemele informaționale partajate*: MConnect; MPass; MSign; MPay; MNotify; MLog; MPower etc.:

52.2. *Infrastructura de Tehnologii Informaționale și Comunicații (în continuare - TIC) a Ministerului Justiției*, care include: Registrul garanțiilor reale mobiliare, Registrul dosarelor succesoriale și testamentelor etc.;

52.3. *Infrastructura TIC a Camerei Notariale din Republica Moldova*, care poate include anumite servicii electronice utilizate de către notari și care vor fi integrate cu sistemul e-Notariat;

52.4. *Infrastructura TIC a Agenției Servicii Publice*, care include: Registrul de Stat al Unităților de Drept, Registrul de Stat al Populației, etc.;

52.5. *Infrastructura TIC a Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile*, care include: Sistemul Informațional "Cadastrul bunurilor imobile", etc.;

52.6. *Infrastructura TIC a organizațiilor sectoriale*, care poate include sisteme informaționale ce vor face schimb de date cu sistemul e-Notariat.

53. În sens larg, sistemul e-Notariat nu reprezintă doar o soluție informatică monolită ci un sistem integrat format din mai multe aplicații care sunt destinate să digitalizeze activitățile la nivel de diferite servicii notariale.

54. Interfețele de utilizare a sistemului e-Notariat vor fi implementate folosind tehnologii progresive pentru aplicații web și vor fi funcționale pe dispozitivele mobile.

55. Componentele principale ale sistemului e-Notariat sunt interdependente, realizează schimb reciproc de date și sunt grupate în următoarele module:

55.1. *Interfața utilizator*, reprezintă totalitatea funcționalităților pentru asigurarea accesului la resursele gestionate de sistemul e-Notariat și sistemele informaționale de stat. Aceasta este formată din următoarele contururi funcționale ca: gestiune resurse, accesare servicii externe, facilități de administrare și configurare a sistemului e-Notariat;

55.2. *Nivel procesare date*, reprezintă setul de funcționalități pentru asigurarea îndeplinirii funcțiilor sistemului e-Notariat. Acest nivel este format din totalitatea resurselor informaționale locale sau recepționate de la sisteme externe și adaptate la necesitate;

55.3. *Stoc de date*, reprezintă totalitatea funcționalităților pentru asigurarea stocării permanente sau temporare a datelor în baza de date a sistemului e-Notariat. Tot aici vor fi stocate și fișierele sub formă de documente, imagini și alte formate utilizate de notari.

Capitolul IX

Asigurarea securității informaționale a sistemului e-Notariat

56. Securitatea informațională presupune protecția sistemului e-Notariat, la toate etapele proceselor de creare, procesare, stocare și transmitere a datelor, de acțiuni accidentale sau intenționate cu caracter artificial sau natural, care au ca rezultat cauzarea prejudiciului posesorului și utilizatorilor resurselor informaționale și infrastructurii informaționale.

57. Asigurarea securității informației va fi realizată în conformitate cu Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2017. Personalul implicat în utilizarea și administrarea sistemului e-Notariat va fi instruit în ceea ce privește riscurile de securitate la care poate fi expus.

58. Sistemul e-Notariat asigură următoarele obiective de securitate:

58.1. autentificarea – garantează că zonele restricționate ale sistemului e-Notariat vor fi accesibile doar utilizatorilor cu o identitate verificată;

58.2. autorizarea – garantează că utilizatorii autentificați pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces;

58.3. confidențialitatea – garantează că datele înregistrate în sistemul e-Notariat nu pot fi accesate de o parte terță neautorizată;

58.4. integritatea – garantează că datele înregistrate în sistemul e-Notariat nu au fost modificate sau alterate de o parte terță neautorizată;

58.5. non-repudierea – garantează că datele înregistrate în sistemul e-Notariat nu pot fi negate mai târziu.

59. Veriga cea mai sensibilă la risc în sistemul de securitate este factorul uman. Din aceste considerente, instruirea utilizatorilor la capitolul însușirii metodologiei rezistenței la amenințări informatice este un element foarte important.

60. Sistemul e-Notariat va corespunde cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal și cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică.

61. Accesul la resursele sistemului informațional va fi asigurat și autorizat prin intermediul serviciului MPass. Utilizatorii sistemului e-Notariat vor dispune de drepturi distincte de acces în funcție de nivelul de securitate căruia îi corespund. Pentru fiecare categorie de acces va exista posibilitatea de a defini rolurile și drepturile utilizatorilor (inclusiv la nivelul de acces la interfața accesibilă utilizatorilor).

62. Accesul la informația bazei de date va fi limitată în funcție de drepturile și rolurile specifice utilizatorilor. Fiecare categorie de utilizatori va avea acces la o interfață personalizată (diferită de cea a altor categorii de utilizatori) pentru vizualizarea și gestionarea informației bazei de date.

63. Indiferent de nivelul de acces al utilizatorului, nici un grup de acces nu trebuie să posede dreptul de a suprima direct înregistrările bazei de date (se va schimba doar statutul corespunzător a înregistrării ce urmează a fi eliminate). De asemenea, nu se va admite modificarea directă a datelor bazei de date. Toate inserările și actualizările de date în baza de date se vor face exclusiv prin intermediul unor formulare electronice specializate cu parcurgerea completă a unor fluxuri de lucru implementate în cadrul sistemului e-Notariat.

64. O necesitate importantă legată de securitate este necesitatea păstrării înregistrărilor de audit pentru analiza integrității sistemului și pentru monitorizarea activității utilizatorilor. Orice acțiune a utilizatorilor se documentează în registre electronice speciale, arătând momentul și utilizatorul care a efectuat acțiunea. Pentru fiecare acțiune a utilizatorului se salvează în evenimentul jurnalizat datele care au fost modificate. Sistemul e-Notariat jurnalizează evenimentele de business critice prin intermediul serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog). Acțiunile care sunt jurnalizate prin intermediul serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) pot fi configurate în opțiunile de administrare. Sistemul e-Notariat jurnalizează local evenimente ce țin de buna funcționare a sistemului.

65. La nivel fizic politica de asigurare a securității informaționale va fi realizată prin intermediul unor module automate de generare a copiilor de rezervă a fișierelor și bazelor de date și aplicațiilor informatice aflate în producție. Posesorul sistemului e-Notariat va dispune de posibilitatea de definire a politicii de generare automată a copiilor de rezervă.

66. Întru asigurarea unui nivel adecvat al securității informaționale a sistemului e-Notariat va fi elaborată și aplicată o politică de asigurare a securității informaționale care va detalia totalitatea compartimentelor de securitate, rolurile drepturile și obligațiile fiecărui actor al sistemului informațional. Politica de securitate va fi adusă la cunoștința fiecărui utilizator. Fiecare utilizator va cunoaște obligațiunile în materie de respectare a securității informaționale și totalitatea procedurilor formale pe care trebuie să le respecte în strictă concordanță cu politica de securitate.

ÎNCHEIERE

67. În conformitate cu viziunea asupra sistemului e-Notariat reflectată în figura nr. 1 urmează să se asigure implementarea unei soluții tehnologice cu o arhitectură care va permite partajarea acesteia către toți notarii. La nivel tehnologic, sistemul e-Notariat urmează să reprezinte un mediu de partajare a resurselor informaționale și soluțiilor digitale existente în ecosistemul guvernamental, inclusiv celor care urmează a fi instituite pe parcurs, cu scopul reutilizării acestora de către notari.

68. Arhitectura sistemului e-Notariat reprezintă o soluție modulară și integrată, care valorifică tehnologiile și serviciile contemporane pentru a simplifica activitatea notarială și accesul la serviciile notarilor. Aceasta pune accentul pe securitate, eficiență și ușurință de utilizare, conectându-se în același timp fără probleme cu diverse microservicii guvernamentale pentru a îmbunătăți experiența generală a utilizatorului. Această abordare cuprinzătoare va face din sistemul e-Notariat un sistem robust și fiabil pentru modernizarea și digitalizarea serviciilor notariale.

69. Implementarea sistemului e-Notariat cu siguranță va reprezenta un salt major în era digitală. Odată cu dezvoltarea noilor tehnologii și îmbunătățirile continue ale serviciilor notariale virtuale, posibilitățile practic vor deveni nelimitate, oferind persoanelor fizice și companiilor posibilitatea de a accesa și beneficia de oriunde de acest sistem inovator.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect a fost elaborat de Ministerul Justiției, cu suportul Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru Republicii Moldova, precum și al partenerilor de dezvoltare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii fost elaborat în temeiul art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44).

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

I. Activitatea notarială se distinge ca un element cheie în dezvoltarea unei societăți moderne, garantând corectitudinea și securitatea tranzacțiilor. Odată cu digitalizarea mai multor domenii a vieții sociale, dezvoltarea activității notariale electronice devine un imperativ al timpului, fiind un pilon esențial în fundamentarea securității și încrederii în tranzacțiile și documentele electronice. Prin intermediul modificărilor efectuate în Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială și Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor (operate prin Legea nr. 126/2023 pentru modificarea unor acte normative (dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova)), referitoare la instituirea activității notariale electronice, se întărește infrastructura juridică și se facilitează evoluția către un mediu în care relațiile comerciale și sociale pot fi desfășurate cu rapiditate, eficiență și în conformitate cu cele mai înalte standarde de securitate și transparență. Acesta nu doar eficientizează serviciile juridice, ci și promovează participarea activă a cetățenilor și a mediului de afaceri într-un mediu digital, consolidând astfel fundația unei societăți moderne și orientate spre tehnologie.

II. Activitatea notarială digitalizată, reprezintă o inovație ce urmează a fi aplicată în domeniul juridic, facilitând semnarea și autentificarea documentelor în mediul on-line. Prin utilizarea semnăturilor electronice calificate și a tehnologiilor de securitate, în activitatea notarială digitalizată sporește eficiența proceselor notariale, oferind cetățenilor și mediului de afaceri acces mai rapid și sigur la serviciile notariale calificate. Această transformare digitală contribuie la transparența și siguranța tranzacțiilor, promovează reziliența în condiții speciale și susține eforturile de modernizare și conformitate cu standardele internaționale ale statului în cadrul ecosistemului digital.

III. Actualmente, notarii din Republica Moldova se confruntă cu un vid de instrumente digitale care le-ar ajuta să facă față noilor provocări. Asigurarea accesului rapid la datele din resursele informaționale de stat și utilizarea sistemelor informaționale partajate pot contribui esențial la raționalizarea activității acestora, optimizarea proceselor de lucru și, ca rezultat, la oferirea unor servicii notariale de calitate și în timp util, inclusiv prestate la distanță. Utilizând un sistem electronic, notarii vor putea obține informații din mai multe baze de date, atunci când au de elaborat diferite tipuri de contracte. Astfel, toate datele necesare vor putea fi solicitate și accesate, doar cu ajutorul câtorva clicuri, printr-o soluție electronică inovatoare creată cu scopul de a sprijini notarii în activitatea lor zilnică și de a le permite să comunice electronic cu persoanele fizice și juridice din Republica Moldova și din străinătate.

Următoarea etapă în soluționarea acestei sarcini este aprobarea prin hotărâre a Guvernului a proiectului Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat (în continuare – sistemul e-Notariat), dezvoltat inițial în cadrul unui proiect implementat de Ministerul Justiției și Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, cu suportul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (EBRD) și Fondul Marii Britanii pentru Buna Guvernare (UK-GGF). Proiectul a fost intens discutat în cadrul unui grup de lucru interinstituțional dedicat, creat prin Ordinul ministrului justiției nr. 300 din 8 octombrie 2024, a fost consultat public în perioada 27 ianuarie - 10 februarie 2025 (<https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-consultarea-proiectului-conceptului-platforme-e-notariat>), avizat de către Agenția de Guvernare Electronică (aviz nr. 3007-057 din 1 aprilie 2025) și de către Camera Notarială (aviz nr. 451/2025 din 4 aprilie 2025).

Aprobarea hotărârii Guvernului va reprezenta primul pas în edificarea cadrului normativ necesar pentru implementarea sistemului e-Notariat, care va contribui la realizarea eficientă a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale omului prin

acordarea continuă și de calitate a serviciilor notariale.

În contextul celor expuse, precum și necesitatea lansării urgente a procesului de achiziții a serviciilor de dezvoltare a sistemul e-Notariat, este necesară intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Sistemul e-Notariat va fi proiectat pentru a se integra perfect cu platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și cu diverse platforme digitale ce operează date necesare pentru asigurarea activității notariale complexe. Implementarea unei soluții tehnologice cu arhitectură deschisă și autoservire va conferi notarilor instrumentele necesare pentru gestionarea independentă și eficientă a activității lor, aducând un suflu nou în domeniul notarial. Sistemul e-Notariat va conecta diversele surse de date, registre și sisteme, oferind acces în timp real la informațiile esențiale pentru furnizarea de servicii notariale rapide și precise.

II. Prin asigurarea securității ridicate a tranzacțiilor juridice, inclusiv semnături electronice calificate, criptare avansată și verificări riguroase de identitate, Sistemul e-Notariat elimină riscurile asociate manipulării documentelor fizice și promovează un mediu juridic digital sigur și încrezător. Același sistem electronic simplifică și accelerează interacțiunile dintre notari, cetățeni și mediul de afaceri, contribuind la modernizarea și alinierea practicilor notariale naționale la standardele europene.

III. Sistemul e-Notariat reprezintă nu doar o necesitate în contextul evoluției tehnologice globale, ci și o oportunitate pentru transformarea și optimizarea proceselor notariale. Prin implementarea acestei soluții inovatoare, Republica Moldova poate beneficia de o guvernare digitală eficientă, acces ușor la servicii notariale de calitate și contribuția la modernizarea imaginii notariatului în cadrul unei societăți în plină evoluție tehnologică.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative aprobării unui Concept al Sistemului e-Notariat nu există.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Dezvoltarea sistemului e-Notariat nu implică costuri financiare pentru Bugetul de Stat la etapa de dezvoltare și pilotare, acestea urmând a fi realizate în limita resurselor prognozate și alocate de partenerii de dezvoltare prin EBRD, de circa 450 mii Euro.

Ulterior, alte costuri de administrare și mentenanță a SI e-Notariat se vor asigura din contul și limita mijloacelor financiare aprobate anual în bugetul Agenției Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească și din alte surse, neinterzise de lege.

Posesorul sistemului e-Notariat urmează să estimeze și să prezinte către Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea sistemului e-Notariat pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), pentru 6, 12, 18 luni. În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a sistemului e-Notariat, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic Acordul privind administrarea tehnică și menținerea Sistemului e-Notariat, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea Sistemului e-Notariat, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică a Sistemului e-Notariat care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.”.

Parțial, costurile operaționale vor fi acoperite ulterior prin taxele notariale, procedura și modul urmând a fi stabilite de Ministerul Justiției.

Pe final, sistemul e-Notariat urmează să aibă un impact economic considerabil, economisind resursele și timpul notarilor publici și beneficiarilor actelor notariale electronice.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Sectorul privat va beneficia de acte notariale electronice, ce va eficientiza timpul și resursele alocate pentru accesarea acestor servicii de către companiile locale și investitorii străini, inclusiv din diasporă. Posibilitatea programării online, a accesării resurselor informațiilor necesare pentru diverse tranzacții direct din resursele informaționale de stat de bază, evitarea barierelor birocratice și administrative vor fi un beneficiu considerabil pentru facilitarea mediului de afaceri și atragerea investițiilor.

4.4. Impactul social

Pentru cetățeni, implementarea sistemului e-Notariat va avea beneficii considerabile, ușurând colectarea a diverse documente în format de hârtie necesare pentru accesarea serviciilor notariale dorite, evitând rândurile la ghișee și costurile de deplasare atât în țară, cât și de peste hotare. Mai mult ca atât, toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de locul aflării lor, vor avea acces la activitatea notarială, ceea ce este o necesitate stringentă

pentru diaspora moldovenească de peste hotare.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Protecția datelor cu caracter personal va fi consolidată considerabil, deoarece actele necesare pentru procedurile notariale vor beneficia de toate avantajele protecției digitale a datelor și manipulărilor ulterioare. Sistemul va înregistra și păstra metadatele despre toate operațiunile efectuate ex și ante, oferind beneficiarului certitudinea că viața sa privată este protejată în procesul de colectare a datelor și emitere a actelor notariale electronice.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului Prin digitalizarea serviciilor notariale, o parte considerabilă din costurile de emitere pe hârtie a actelor, de deplasare între oficii pentru colectarea de acte și înregistrarea tranzacțiilor la diverse oficii, care pentru diasporă sunt esențiale - toate vor fi reduse la costurile operațiunilor digitale și schimbul de date automatizat între instituții, notari publici și cetățeni.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Digitalizarea acestui aspect important a relațiilor sociale și economie va spori gradul de incluziune în rândul cetățenilor din zonele sub-deservite, de peste hotare, va facilita atragerea investitorilor prin simplificarea procedurilor birocratice și avansării tehnologice.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE Digitalizare unor aspecte ale activității notariale nu schimbă esența acestui serviciu public, doar facilitează accesul la aceste servicii și modernizează modul de operare a notarilor publici. Digitalizarea activității notarilor publici este un fenomen pe larg răspândit în statele UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ Proiectul a fost definitivat în cadrul unui grup de lucru interinstituțional, creat de Ministerul Justiției în aceste scopuri, consultat public și avizat în ordinea stabilită. Astfel, în procesul de avizare: - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova, a venit cu propuneri de conformare a proiectului Conceptului sistemului e-Notariat la standardele și reglementările tehnice în vigoare îmbunătățind astfel structura funcțională completă, și procesele de gestionare a datelor informatice prin scenarii și atribute. - Ministerul Finanțelor a propus clarificări și ajustări esențiale pentru utilizarea

resurselor financiare transparent și legal, privind dezvoltarea, administrarea și mentenanța sistemului și detalierea clară a costurilor și resurselor pentru utilizarea continuă a sistemului;

- Agenția de Guvernare Electronică a subliniat necesitatea de clarificare a terminologiei și includere a definițiilor-cheie în Capitolul II, uniformizare a terminologiei de interoperabilitate, în acord cu legislația. A mai propus detalierea precisă a scopurilor de schimb de date cu sistemele externe și excluderea termenului „platformă” în contextul e-Notariat pentru respectarea cadrului legal general.

- Agenția Servicii Publice propune ajustări pentru reflectarea corectă a seriei complete de documente de identitate conforme legislației actuale, includerea evidențelor specifice din Registrul de stat al populației, remedierea suprapunerii de competențe în descrierile tehnice, privind infrastructura TI, pentru a respecta repartizarea legală a responsabilităților.

- Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a propus alinierea conceptului la rigorile legislației cu privire la registre, precum și integrarea sistemului e-Notariat în infrastructura națională de date și servicii digitale.

- Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică a venit cu propuneri de clarificare a clauzei de adoptare, clarificare a competențelor de implementare și responsabilităților Ministerului Justiției. A mai propus corectarea și uniformizarea terminologiei tehnice, clarificări funcționale a sistemului, având un aport important la îmbunătățirea prevederilor proiectului.

- Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, a venit cu propuneri de îmbunătățire în vederea creșterii interoperabilității și consolidării securității și transparenței sistemului.

În procesul de reavizare:

Au susținut proiectul fără propuneri și obiecții Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.

- Agenția Servicii Publice a propus a se ține cont de necesitatea completării Conceptului SI „e-Notariat” cu SI Registrul Interdicțiilor în lista sistemelor cu care acesta urmează să fie integrat, chiar dacă SI RI se află în faza de elaborare, ca măsură de perspectivă.
- Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a formulat recomandări pentru specificarea termenelor de păstrare și distrugere a datelor cu caracter personal, integrarea unor mecanisme clare în privința securității și protecției datelor (limitarea prelucrării la date strict necesare, măsuri tehnice și organizatorice

adecvate, proceduri în caz de incidente de securitate (analiză, remediere, notificare CNPDP), asigurarea drepturilor persoanelor vizate (acces, rectificare, etc.).

7. Concluziile expertizelor

În temeiul prevederilor art. 28 aliniat (2) litera g) din Legea nr. 82/2017 privind integritatea în sectorul public, actele prin care se aprobă conceptele informaționale sunt exceptate de expertiză anticorupție.

Astfel, Centrul Național Anticorupție, prin scrisoarea nr. 06/2/13370 din 01.08.2025 nu a formulat observații sau recomandări în legătură cu acest proiect.

8. Modul de incorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Ca urmare a aprobării proiectului dat nu va fi necesară operarea unor modificări în cuprinsul altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Urmare a aprobării proiectului, conform pct. 3 din proiectul hotărârii, Ministerul Justiției, în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a acesteia, urmează să prezinte Guvernului spre adoptare actul normativ privind instituirea Sistemului Informațional e-Notariat și aprobarea Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a resursei informaționale formate de Sistemul Informațional e-Notariat.

De asemenea, urmează a fi elaborat și aprobat, prin ordinul ministrului justiției, Regulamentul cu privire la cerințele și modalitățile de întocmire a actelor notariale la distanță/electronic.

Ministru

Veronica MIHAILOV-MORARU

SINTEZA
la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat
(număr unic 443/MJ/2025)

Autor aviz/expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova nr.13/2-1756 din 16.06.2025	1.	<i>La proiectul Conceptul Sistemului Informațional e-Notariat</i> La Capitolul II, în scopul aducerii proiectului în concordanță cu cerințele pct. 2.2.2.a Anexei nr.3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006, considerăm oportun includerea un punct nou, care să precedă pct. 10, care va conține definiția sistemului informațional e-Notariat prin prisma noțiunii specificate la art. 3 al Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.	Se acceptă
	2.	La Capitolul IV, în scopul conformării cu prevederile pct. 2.2.4 a Anexei nr.3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, după descrierea funcțiilor de bază este necesar să fie menționate și descrise conturile funcționale de bază ale Sistemului Informațional e-Notariat.	Se acceptă
	3.	La Capitolul VII, în scopul conformării cu prevederile pct. 2.2.7 a Anexei nr.3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, este necesar să fie descrise scenariile și atribute pentru fiecare obiect informațional luat la evidență.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor nr. 04/1- 06/523/984 din 11.06.2025	4.	Pct.2 din proiectul de hotărâre se propune de expus în următoarea redacție: „2. Dezvoltarea, administrarea și mentenanța Sistemului Informațional e-Notariat” se va asigura din contul și limita mijloacelor financiare aprobate anual în bugetul autorităților/instituțiilor responsabile sau din alte surse, neinterzise de lege”.	Se acceptă

	5.	În același timp, ministrul al finanțelor urmează a fi exclus din lista contrasemnatarilor, dat fiind faptul că, potrivit art. 36 alin. (2) al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.	Se acceptă
	6.	Totodată, în compartimentul 4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” din Nota de fundamentare a proiectului, autorul menționează că costul pentru dezvoltarea și pilotarea sistemului este estimat la circa 450,0 mii euro și vor fi realizate în limita resurselor prognozate și alocate de partenerii de dezvoltare prin EBRD, fără să indice explicit care sunt costurile totale pentru administrarea și mentenanța Sistemului Informațional menționat și sursa de acoperire a acestora.	Se acceptă
Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 126 din 24.06.2025	7.	În corespundere cu prevederile pct. 2.2.2 din Structura concepției sistemului din Anexa nr. 3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006 , aprobată prin Ordinul MDI nr.78/2006 (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=47312&lang=ro), Capitolul II urmează să conțină și noțiunile principale utilizate în Conceptul Sistemului informațional e-Notariat.	Se acceptă
	8.	Cu referire la subpunctul 19.4 din Capitolul IV , reiterăm despre necesitatea corelării acestuia cu prevederile art. 12 alin. (5) din Legea nr.246/2018 privind procedura notarială, care reglementează modul de stabilire și verificare a identității participanților în cazul întocmirii actelor notariale electronice prin comunicare la distanță.	Se acceptă
	9.	La pct. 35 , textele „sistemului MConnect” și „platformei MConnect” urmează a fi substituit cu textul „platforma de interoperabilitate (MConnect)” la forma gramaticală corespunzătoare, așa cum prevede Hotărârea Guvernului nr. 211/2019	Se acceptă
	10.	La subpct. 39.1-39.14 , în dreptul fiecărei resurse și sistem informațional cu care interacționează Sistemul informațional e-Notariat” urmează a fi indicat scopul	Nu se acceptă Includerea scopului schimbului de date

		schimbului de date, după următorul exemplu: „39.2. Registrul de stat al populației – pentru date cu privire la persoanele fizice;”.	pentru fiecare sistem informațional în Conceptul e-Notariat nu este justificată, întrucât acest document are un caracter strategic, nu normativ, și nu detaliază aspecte operaționale. Scopurile concrete ale accesului la date sunt deja reglementate prin legislația specifică fiecărui sistem și vor fi precizate în documentația tehnică aferentă implementării. În plus, în etapele ulterioare pot apărea noi integrări, funcționalități sau modificări legislative care ar necesita actualizări frecvente ale Conceptului, contrar scopului său de stabilire a unei viziuni generale. O formulare generală privind scopul schimbului de date este suficientă și asigură flexibilitatea necesară dezvoltării ulterioare.
	11.	În tot cuprinsul proiectului urmează a fi exclus cuvântul „platformă” în asociația cu expresia „e-Notariat”, pentru a corespunde prevederilor art. 76 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.	Se acceptă
Agencia Servicii Publice Nr. 01/8149 din 23.06.2025	12.	La pct. 29 din proiectul Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat: 1.1. la subpct. 29.1. textul „(buletine de identitate, pașapoarte etc.)” de substituit cu textul „(cărți de identitate, cărți de rezidență, buletine de identitate, permise de ședere, pașapoarte, documente de călătorie)”, potrivit prevederilor Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și ale Hotărârii Guvernului nr.522/2019 cu privire la modelele actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte; 1.2. după subpct. 29.3, de completat cu un nou subpct. cu următorul cuprins: „29.4. extrasele/informațiile din Registrul de stat al populației;”.	Se acceptă

	13.	La pct. 46.5 „Infrastructura TIC a Agenției Servicii Publice”, solicităm excluderea sintagmei „ Registrul Bunurilor Imobile”, luând în considerare faptul că, în conformitate cu prevederile pct. 5 a Hotărârii Guvernului nr. 959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru (restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru și modificarea unor acte normative), domeniul de activitate: crearea și ținerea cadastrului bunurilor imobile ține de competența exclusivă a Instituției Publice „Cadastrul Bunurilor Imobile”.	Se acceptă
Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru Nr.36/01-06/744 din 19.05.2025	14.	Cu referire la Proiectul Hotărârii, ținând cont de faptul că Sistemul Informațional „e-Notariat” constituie un sistem informațional nou, distinct de cele existente, se consideră oportun ca actul normativ să nu se limiteze la aprobarea conceptului, ci să prevadă expres și instituirea Sistemului Informațional „e-Notariat” în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil resurselor informaționale de stat. Această măsură este necesară pentru a asigura înregistrarea oficială a sistemului, delimitarea responsabilităților instituționale privind dezvoltarea și operarea acestuia, precum și integrarea sa corectă în arhitectura națională a infrastructurii de date și servicii digitale guvernamentale.	Nu se acceptă Sistemul informațional e-Notariat va fi instituit, odată cu aprobarea Regulamentului de funcționare a acestuia. Autorul propune termenul de 9 luni după adoptarea Conceptului.
	15.	Cu referire la Conceptul Sistemului Informațional „e-Notariat”, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 319/2025 privind aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Cadastrul bunurilor imobile” și a Regulamentului resursei informaționale formate de acesta (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 28-292 din 03.06.2025), Sistemul Informațional „Cadastrul bunurilor imobile” (SICBI) constituie singura resursă informațională oficială a statului în domeniul cadastrului. Conform art. 22 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, Registrul bunurilor imobile este documentul de bază al cadastrului, generat în cadrul SICBI. Acesta nu are statutul de sistem informațional și, prin urmare, nu poate fi tratat și nici utilizat ca atare în cadrul proceselor de interoperabilitate interinstituțională. Prin urmare, se propune înlocuirea în subpunctele 39.3 și 46.5 ale Conceptului, a sintagmei „Registrul bunurilor imobile” cu „Sistemul Informațional ”Cadastrul bunurilor imobile” (SICBI)”, în vederea alinierii la realitatea instituțională și	Se acceptă

		reglementările legale în vigoare.	
	16.	Totodată, vă comunicăm că, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 959/2023 privind organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, prin care a fost realizată restructurarea domeniilor geodezie, cartografie și cadastru, atribuțiile privind crearea și ținerea cadastrului bunurilor imobile revin Instituției Publice „Cadastrul Bunurilor Imobile”. Astfel, includerea în subpunctul 46.5 a formulării „infrastructura TIC a Agenției Servicii Publice” este neîntemeiată juridic și se propune excluderea acesteia din textul Conceptului, întrucât Agenția Servicii Publice nu mai deține competențe în acest domeniu.	Se acceptă
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică nr. 1.4/1064/25 din 25.06.2025	17.	Cu referire la proiectul Hotărârii de Guvern: Din cuprinsul clauzei de adoptare a actului normativ se va exclude trimiterea la art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, întrucât nu constituie temei de aprobare al actului normativ supus avizării. Prin prisma prezentei obiecții, se va ajusta corespunzător și Nota de fundamentare.	Se acceptă
	18.	Se va completa cu un nou punct având următorul conținut: „ <i>Se creează Sistemul informațional e-Notariat.</i> ”	Nu se acceptă Sistemul informațional eNotariat va fi instituit, odată cu aprobarea Regulamentului de funcționare a acestuia. Ținând cont de următoarea propunere a STISC, autorul propune termenul de 9 luni după adoptarea Conceptului.
	19.	Se va completa cu o nouă prevedere în care se va specifica termenul în intervalul căruia Ministerul Justiției urmează să prezinte Guvernului spre aprobare Regulamentul resursei informaționale ținute pe Sistemului Informațional e-Notariat, ținând cont de prevederile art. 76 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și art. 47 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Remarcăm că, conform prevederilor Art. X alin. (4) din Legea nr. 126/2023 pentru modificarea unor acte normative	Se acceptă

		(dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova), Ministerul Justiției a fost împuternicit să dezvolte, în calitate de posesor, Sistemul informațional de stat prin care se vor înregistra actele notariale electronice în registrul de stat al actelor notariale electronice. Or, indicându-se acest articol la temeiul de aprobare, deducem că Sistemului Informațional e-Notariat urmează să țină resurse informaționale de stat.	
	20.	Se va completa cu o nouă prevedere în care să se stabilească obligația Ministerului Justiției de a executa hotărârea de guvern, în conformitate cu art. 47 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, respectiv „ <i>Controlul asupra executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina Ministerului Justiției</i> ”.	Se acceptă
	21.	Cu referire la proiectul Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat: 5. în cuprinsul Conceptului și al Notei de fundamentare sintagma „ <i>semnăturilor digitale</i> ”, se va substitui cu sintagma „ <i>semnăturilor electronice calificate</i> ”, la forma gramaticală corespunzătoare, iar sintagma „ <i>semnătură electronică</i> ”, la forma gramaticală corespunzătoare, se va completa cu cuvântul „ <i>calificată</i> ”. Obiecția reiese din noțiunile utilizate de Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și scopul prezentului proiect.	Se acceptă
	22.	Pe tot parcursul Conceptului, sintagma „ <i>serviciilor guvernamentale de platformă</i> ” se va substitui cu sintagma „ <i>sistemelor informaționale partajate</i> ”, la forma gramaticală corespunzătoare, conform denumirii listei din Anexa la Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat aprobat prin Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 414/2018.	Se acceptă
	23.	Pe tot parcursul Conceptului, sintagma „ <i>mediul Cloud guvernamental</i> ” se va substitui cu textul „ <i>platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud)</i> ”, conform Hotărârii Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);	Se acceptă
	24.	Cadrul normativ enumerat la pct. 17 se va completa cu Hotărârea de Guvern nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;	Se acceptă

	25.	La Figura nr. 1: 9.1. se vor indica denumirile complete pentru abrevierile resurselor informaționale de stat enumerate în paranteze; 9.2. cuvântul „MServicii” se va substitui cu sintagma „Sisteme informaționale partajate”; 9.3. se va exclude textul „- Administrare tehnologică centralizată (MCloud)” întrucât este lipsit de sens. Or, administrarea tehnică, realizată conform Regulamentului privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat, aprobat prin Anexa nr. 5 la Hotărârea de Guvern nr. 414/2018, constituie o activitate distinctă de serviciile platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud), asigurate și prestate conform Regulamentului privind utilizarea și administrarea eficientă a platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud), aprobat prin Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 128/2014.	Nu se acceptă Denumirile generice inserate sunt general recunoscute și acceptate, iar denumirea deplină a acestora vor destructura integral Figura 1. Se acceptă Se acceptă
	26.	Reieșind din funcțiile principale ale serviciului MPass, determinate în Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013, ultima propoziție de la sbp. 19.2. se va expune în redacție nouă, după cum urmează: „Autentificarea și controlul accesului utilizatorilor în sistemul e-Notariat se va realiza prin intermediul Serviciului MPass.”.	Se acceptă
	27.	La sbp. 20.2., cuvântul „server” se va substitui cu textul „TI necesare pentru găzduirea sistemului e-Notariat pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud)”;	Se acceptă
	28.	La pct. 23 se va exclude textul „care își realizează dreptul de proprietate, gestionare și utilizare a datelor din acesta”, în conformitate cu prevederile art. 71 din Legea nr. 467/2003;	Se acceptă
	29.	Pct. 24, se va revedea, fiind necesară o expunere clară și conformă cu	Se acceptă

		prevederile art. 7 ² din Legea nr. 467/2003;	
	30.	Din redacția actuală a pct. 25 nu este clar cine realizează rolul de deținător a sistemului e-Notariat. Întrucât atribuțiile deținătorului se vor exercita de către Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, se va indica expres despre împuternicirea Agenției cu acest rol.	Se acceptă
	31.	Conținutul Figurii nr. 2 se va revedea întrucât abrevierile și cuvintele utilizate nu sunt complete;	Se acceptă
	32.	La pct. 40, pentru a nu admite pasarea de atribuții și nerealizarea acestora, se va indica expres autoritatea responsabilă de înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic”;	Se acceptă
	33.	Capitolul VIII din Concept se va completa cu un nou punct având următorul conținut: <i>„Sistemul e-Notariat urmează să utilizeze platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container, care presupune utilizarea rațională a resurselor. Sistemul e-Notariat este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud).”</i> ;	Se acceptă
	34.	Sbp. 46.1. se va exclude întrucât platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), a cărei rol și scop în infrastructura de tehnologie a informației este determinat prin Hotărârea Guvernului nr. 128/2014, nu poate constitui un nod al sistemului e-Notariat;	Se acceptă
	35.	La sbp. 46.2., textul <i>„Serviciile platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud), furnizate de următoarele soluții software”</i> se va substitui cu sintagma <i>„Sistemele informaționale partajate”</i> , din aceleași considerente expuse la obiecția cu nr. 5.	Se acceptă
	36.	Suplimentar, la Compartimentul 4.2. din Nota de fundamentare, fraza <i>„Ulterior, costurile de găzduire a Sistemului în MCloud, de interacțiune prin MConnect și de mentenanță vor fi preluate de Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, acest sistem fiind unul de importanță statală”</i> se va substitui cu textul: <i>„Posesorul Sistemului e-Notariat urmează să estimeze și să prezinte</i>	Se acceptă

		către Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea Sistemului e-Notariat pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), pentru 6, 12, 18 luni. În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a Sistemului e-Notariat, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic Acordul privind administrarea tehnică și menținerea Sistemului e-Notariat, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea Sistemului e-Notariat, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică a Sistemului e-Notariat care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.”. La caz, autorul va studia prevederile Hotărârii de Guvern nr. 128/2014, atrăgând atenția la pct. 4, pct. 5, pct. 10 și Anexa nr. 1 la aceasta. De asemenea, se subliniază că potrivit Hotărârii de Guvern nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” a fost desemnată în calitate de posesor și deținător al platformei de interoperabilitate (MConnect) și autoritate competentă pentru asigurarea schimbului de date și interoperabilități. Or, împovărarea IP STISC cu suportarea cheltuielilor necesare interacțiunii Sistemului e-Notariat cu platforma de interoperabilitate (MConnect) depășește cadrul normativ în vigoare.	
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 01/2-30-1047 din 23.06. 2025	37.	Reieșind din prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Indicațiile metodologice privind regulile de tehnică legislativă, adoptate de către Ministerul Justiției, un text normativ trebuie să respecte claritatea și precizia (fără ambiguități), neutralitatea și sobrietatea formulării, terminologia juridică exactă, evitarea caracterului metaforic, stilistic și focalizarea pe realități reglementabile, nu pe intenții generale, or utilizarea sintagmelor, precum „ajutorul câtorva clicuri”; „un suflu nou în domeniul notarial”; „o oportunitate pentru transformare”; „promovează reziliența”; „acces ușor la servicii”; „imaginii notariatului”, „un salt major în era digitală” etc., contravin regulilor de redactare a unui act normativ. Prin urmare, se propune reformularea sintagmelor din contextul proiectului, după cum urmează: – Pct. 1 „Transformarea digitală redefineste interacțiunile...”, or digitalizarea serviciilor publice și juridice constituie un obiectiv strategic al statului, impus de	Se acceptă parțial Conceptul e-Notariat reprezintă o viziune strategică asupra unui viitor sistem informațional integrat pentru domeniul notarial, având rolul de a defini obiectivele generale și direcțiile de dezvoltare tehnologică. Documentul nu constituie un act normativ cu caracter obligatoriu și nu stabilește reglementări juridice detaliate privind funcționarea sistemului. În procesul de implementare, anterior lansării sistemului informațional, vor fi aprobate actele normative care vor

		evoluția tehnologică și de necesitatea modernizării interacțiunii dintre cetățeni, instituții și profesiile juridice sau liber profesioniști; – Pct. 2 adoptarea unei abordări „întreaga societate” este o expresie vagă și neutilizată în documentele normative oficiale, ar fi oportună o redacție precum „...adoptarea unei abordări multisectoriale coordonate pentru digitalizarea serviciilor juridice...”; – Pct. 3 „...se distinge ca un element cheie...”, nu e clar ce se reglementează, or „...activitatea notarială este parte integrantă a sistemului juridic și necesită modernizare prin instrumente digitale conforme cadrului legal.”; precum și „...promovează participarea activă a cetățenilor...” este un stil general, fără legătură directă cu subiectul reglementării, or o redacție corespunzătoare ar fi: „...permite cetățenilor și persoanelor juridice acces rapid și securizat la acte notariale în format electronic.”; – Pct. 5 „...un vid de instrumente digitale...” este o expresie neconformă tehnicii legislative, astfel că se propune „...în prezent, activitatea notarială nu dispune de un sistem informațional integrat, ceea ce obstrucționează furnizarea serviciilor în regim digital.”; precum și „toate datele necesare vor putea fi solicitate doar cu ajutorul câtorva clicuri”, este o redactare ambiguă care nu corespunde tehnicii de redactare a actelor normative, or accesul la datele necesare se realizează prin mecanisme electronice autorizate, în baza drepturilor de acces stabilite conform cadrului legal aplicabil; – Pct. 6 „...comunică electronic cu persoanele fizice și juridice...”, urmează a fi redat mai explicit „...în conformitate cu prevederile legii, sistemul va permite comunicarea electronică între notar și beneficiari, inclusiv la distanță.”; – Pct. 7 „...conferi notarilor instrumentele necesare...” este o redacție imprecisă, se propune „...va pune la dispoziția notarilor interfețe funcționale prin care pot accesa registre, redacta, semna și arhiva acte notariale în regim digital.”; precum și „un suflu nou în domeniul notarial”, a fi înlocuit cu „un model operațional modern”; – Pct. 8 „...promovează un mediu juridic digital sigur și încrezător”, or autorul se referă la „...consolidarea securității juridice și reducerea riscului de fraudă prin implementarea semnăturii electronice, criptării și autentificării conforme.”; – Pct. 9 „...o oportunitate pentru transformarea...” la fel este o reglementare necorespunzătoare, se propune „...este o componentă esențială a strategiei de transformare digitală și a alinierii la standardele europene privind serviciile	stabili cadrul juridic specific, procedurile operaționale și regulile concrete de funcționare a sistemului e-Notariat. Prezentul concept stabilește un nivel minim de descriere conceptuală, suficient pentru evidențierea principalelor direcții de digitalizare, fără a anticipa reglementările juridice exhaustive care vor fi adoptate în etapele ulterioare de implementare
--	--	---	---

		notariale.”; precum și „o oportunitate pentru transformare” - „o măsură necesară în contextul...”; „promovează un mediu” -, „asigură continuitatea serviciilor în condiții speciale”; substituirea sintagmei „acces ușor la servicii” cu „accesibilitate extinsă și interoperabilitate funcțională”; înlocuirea expunerii „imaginii notariatului” cu „modernizarea cadrului instituțional al notariatului”; – „eliminarea barierei geografice”, presupunem că autorul se referă la prestarea serviciilor la distanță prin mijloace electronice securizate, respectiv „asigurarea accesibilității la distanță pentru beneficiari” ar fi o variantă de reglementare; – Pct. 18 „prezentul concept stabilește mecanismele de bază (...) pentru a face serviciile notariale mai accesibile și mai convenabile”, expunerea este vagă, or se definește structura funcțională generală a sistemului e-Notariat, destinată facilitării accesului digital la serviciile notariale, prin integrarea soluțiilor interoperabile conforme standardelor tehnice guvernamentale; – Subpct. 19.1.1 „căutarea și vizualizarea datelor (...) în baza unei interogări definite de utilizator”, autorul nu precizat drepturile și limitările legale de acces, or căutarea și afișarea datelor disponibile, urmează a fi efectuată în limita drepturilor de acces acordate utilizatorului în conformitate cu cadrul normativ privind protecția datelor și interoperabilitatea; – Subpct. 19.1.2 „gestionarea înregistrărilor în registre (...) creare, modificare sau suprimare”, denotă lipsă claritate procedurală, termenul „suprimare” este unul impropriu, or actualizarea, completarea sau radierea înregistrărilor în registrele disponibile în sistem are loc conform competenței atribuite utilizatorului și normelor procedurale aplicabile; – Totodată este de precizat că subpct. 19.1.1 și 19.1.2 se suprapun conceptual, respectiv pot fi fuzionate, or ambele norme reglementează accesul la date în baza interogării utilizatorului; interacțiunii cu resurse informaționale externe și interne; descriu moduri de operare asupra datelor, în funcție de drepturi de acces, astfel că diferența dintre ele nu este clară, or în practică, vizualizarea și gestionarea sunt părți ale aceleiași componente funcționale – interfața cu datele; – Pct. 19.2 „autentificare suplimentară”, este ambiguu, or ce înseamnă suplimentară și care este autentificarea primară; – Pct. 19.3 „calendar interactiv (...) reamintiri”, se propune a se face claritate, or o componentă de programare electronică a serviciilor trebuie să permită notificarea automată, reprogramarea și confirmarea interacțiunilor notariale; – Subpct. 19.5.3 „eliminând erorile umane” constituie o judecată de valoare,	
--	--	---	--

		necuantificabilă, respectiv se propune următoarea redacție „...asigurând acuratețea completării datelor în documentele notariale.”; – Pct. 19.6 „informarea părților (...) despre stadiul tranzacțiilor” este un termen necorespunzător, or prin tranzacții, autorul s-a referit la actele juridice notariale și ar fi oportună o altă redacție de exemplu „...informarea electronică a părților interesate privind statutul actelor în procesul notarial.”; – Pct. 20.1 „prin consumarea interfețelor (...) MConnect”, cuvântul „consumare” este impropriu platformei de interoperabilitate MConnect, or este necesară reglementarea faptului că prin integrarea interfețelor standardizate pentru interoperabilitate, care vor fi furnizate prin platforma MConnect.; – Pct. 21.3 „interfață personalizată fiecărei categorii de utilizatori”, autorul urmează să ofere claritate în clasificarea juridică a „categoriilor” la care se referă (notar, funcționar, persoană fizică sau juridică).; – La Capitolul VI, ar fi utilă definirea „documente tehnologice”; „fișe de control”, „șabloanele de formulare” întru evitarea interpretărilor ambigue; – La Capitolul VII, la fel se propune definirea termenilor tehnici ca: „obiecte informaționale”; „jurnalizare”; „fluxul de date”, „mapare”, precum și includerea unui alineat referitor la drepturile și limitele accesului, astfel încât să fie clar că accesul la datele sistemului e-Notariat este permis doar utilizatorilor autorizați, în baza autentificării electronice și a drepturilor de acces configurate conform atribuțiilor funcționale.; – Pct. 32 „resurse informaționale cuprinse în gama de atribuții ale notarilor”, ce înseamnă „gama de atribuții”, or autorul se referă la resursele informaționale necesare pentru exercitarea atribuțiilor notariale conform legislației.; – Pct. 33 „obiectele informaționale de care trebuie să se țină cont”, urmează a fi înlocuit cu „obiectele informaționale relevante pentru structura funcțională și tehnologică a sistemului e-Notariat”; – Subpct. 33.1–33.7 autorul enumeră obiectele informaționale, însă urmează să precizeze că toate obiectele informaționale gestionate de sistemul e-Notariat care conțin date cu caracter personal sunt prelucrate exclusiv în scopurile legale prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, cu aplicarea măsurilor tehnice și organizatorice corespunzătoare pentru protejarea vieții private și a confidențialității persoanelor vizate; – La același subpct. 33.7 „orice modificare trebuie să fie înregistrată într-un registru special”, cuvântul „trebuie” nu are forță juridică și caracter normativ,	
--	--	--	--

		respectiv autorul urmează să identifice modul de expunere astfel încât să se asigure înregistrarea automată în jurnalele electronice (fișiere log), în condițiile cadrului normativ incident; – Pct. 38 „accesibile utilizatorilor”, or urmează să fie accesibile utilizatorilor autorizați, în limita drepturilor conferite; – Pct. 40 „Ministerul Justiției/Agenția Digitalizare...”, din punct de vedere normativ – o normă nu poate include „/”, corespunzător se propune redacția „Ministerul Justiției, prin intermediul Agenției pentru Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească”; – La Capitolul IX se impune înlocuirea termenilor tehnici vagi ca „arhitectură”, „progresiv”, „monolit”, „interfețe program” cu formulări juridico-tehnice clare și conforme legislației Republicii Moldova, fiind necesar ca textul să facă trimitere explicită la cadrul normativ aplicabil, precum este necesară definirea clară a rolului Ministerului Justiției și Camerei Notariale în dezvoltarea și autorizarea sistemului; – Pct. 42 „sistemul e-Notariat urmează să fie dezvoltată componentă cu componentă...” este acordat greșit gramatical și nu face trimitere la autoritatea responsabilă, respectiv se propune „Sistemul e-Notariat va fi dezvoltat gradual, în baza unui plan strategic aprobat de Ministerul Justiției, în cooperare cu Camera Notarială.”; – Pct. 44 „se va aplica arhitectura multi-nivel...”, la fel urmează a fi revizuită, or sistemul e-Notariat poate avea o structură logică pe mai multe niveluri: bază de date, nivel de procesare logică și interfață utilizator; – Pct. 47 „nu reprezintă doar o soluție informatică monolită...”, termenul „monolit” este ambiguu care nu asigură claritate normei conform tehnicii legislative, respectiv autorul urmează să asigure acest aspect. – Pct. 48 „tehnologii progresive”, la fel este neclar, or vor fi utilizate tehnologii moderne compatibile cu standardele actuale de aplicații web și mobile conforme erințelor de accesibilitate, securitate și interoperabilitate stabilite prin legislație; – Subpct. 49.1–49.3, necesită clarificări juridice privind: (1) protecția datelor, (2) trasabilitatea modificărilor, (3) autorizarea accesului, respectiv se recomandă completarea fiecărui modul cu trimiteri la securitate, trasabilitate și controlul accesului; – Pct. 54 „...care sunt în vigoare în Republica Moldova”, se propune excluderea	
--	--	---	--

		sintagmei, deoarece conform tehnicii legislative aceste cuvinte sunt considerate inutile, iar regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment; – Pct. 55 „Pentru fiecare categorie de acces va exista posibilitatea de a defini rolurile...” este o normă permisivă, or pentru fiecare categorie de utilizatori se vor stabili roluri și drepturi de acces, în conformitate cu principiul necesității de a cunoaște; – Pct. 63 „...conectându-se în același timp fără probleme...”, or se asigură interoperabilitatea deplină, în condițiile prevăzute de legislația privind guvernarea electronică și securitatea cibernetică; – Pct. 64 „...va reprezenta un salt major în era digitală”, nu corespunde tehnicii legislative, or aceasta va constitui o etapă esențială în procesul de digitalizare a serviciilor notariale din Republica Moldova, în conformitate cu Strategia de transformare digitală, precum și „...posibilitățile practic vor deveni nelimitate”, or serviciile notariale vor putea fi accesate de la distanță, în limitele cadrului legal aplicabil și ale reglementărilor privind identificarea electronică și semnătura digitală calificată.	
Avizare repetată			
Ministerul Finanțelor Nr. 04-06/592 din 07.08.2025	38.	Întru executarea recomandărilor Curții de Conturi, prin care se solicită ca gestionarii de buget să dețină date privind calculul sumelor achitate la acesta, propunem ca la pct.17.9 “Capitolul II Dispoziții generale” din Conceptul Sistemului Informațional e-Notariat: “implementarea unui sistem eficient pentru calcularea și gestionarea taxelor notariale, precum și facilitarea plăților online în conformitate cu cadrul normativ aplicabil”, după sintagma “<i>taxelor notariale</i>” de completat cu sintagma “<i>și taxei de stat.</i>” Totodată, intervenim respectuos cu solicitarea ca proiectul Conceptului să fie completat cu prevederi care stabilesc remiterea informației despre calcularea și achitarea taxei de stat, prin Platforma de interoperabilitate, către organele competente.	Se acceptă
Serviciul Prevenirea	39.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în rezultatul examinării, comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor asupra acestuia.	Se ia act

și Combaterea Spălării Banilor Nr. 01/2-30-1235 din 31 iulie 2025			
Serviciul Tehnologia Informației și Securitatea Cibernetică Nr. 1.4/1224/25 din 01.08.2025	40.	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” comunică lipsa de propuneri și obiecții.	Se ia act
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru Nr.36/01-06/931 din 05.08.2025	41.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru comunică lipsa de obiecții, propuneri sau recomandări.	Se ia act
Agenția Servicii Publice Nr. 01/9885 din 01.08.2025	42.	Prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023 a fost aprobat Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, care are drept scop crearea, până la sfârșitul anului 2030, a unui sistem al administrației publice centrale și locale, capabil să asigure condiții pentru dezvoltarea sustenabilă a țării, cu un nivel ridicat de integritate și competență. Astfel, la pct. 4.2.3. al Planului de acțiuni pentru implementarea Programului sus-menționat este stabilită acțiunea „Implementarea Registrului interdicțiilor” cu termen de implementare decembrie 2026, autoritățile responsabile de realizarea SI RI fiind Agenția de Guvernare Electronică, Ministerul Justiției și Agenția Resurse Informaționale Juridice. Luând în considerare că, în cadrul activității notariale se stabilesc faptele și împrejurările necesare întocmirii și executării actului notarial sau îndeplinirii procedurii notariale, verificarea	Se ia act Fără îndoială, alte sisteme și resurse informaționale care urmează a fi dezvoltate și care au valoare pentru activitatea notarială, vor putea fi ulterior integrate, iar în proiectul Conceptului, acestea s-ar regăsi la p. 45.15. ”alte sisteme informaționale care vor implementa interfețe program necesare pentru realizarea comunicării și schimbului de date cu sistemul e-Notariat, în vederea asigurării interacțiunii dintre notari și clienți”.

		interdicțiilor de către notar poate fi esențială pentru asigurarea legalității actelor notariale. Drept urmare, întru respectarea Planului de acțiuni sus-menționat, la definitivarea proiectului în cauză, urmează a se ține cont de necesitatea completării Conceptului SI „e-Notariat” cu SI Registrul Interdicțiilor în lista sistemelor cu care acesta urmează să fie integrat, chiar dacă SI RI se află în faza de elaborare, ca măsură de perspectivă.	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Nr. 04-01/2455 din 06.08.2025	43.	<i>„În urma analizei proiectului referitor la Conceptul Sistemului Informațional e-Notariat, prin prisma cadrului legal aplicabil în materia protecției datelor cu caracter personal, se constată că, deși proiectul face referire la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, acesta nu conține mecanisme concrete care ar asigura garantarea efectivă a drepturilor persoanelor vizate.</i> <i>În forma actuală, proiectul nu reglementează: modalitatea oficială prin care persoanele vizate pot transmite solicitări (ex. platformă online, adrese instituționale, format fizic); termenele de soluționare a solicitărilor și procedura detaliată de răspuns.</i> <i>Această omisiune ar putea genera un vid operațional care poate compromite posibilitatea exercitării efective a drepturilor garantate de lege și poate expune sistemul unor riscuri majore de neconformitate.</i> <i>Astfel, CNPDCP recomandă includerea prevederilor cu privire la mecanismul de realizare a drepturilor subiecților de date cu caracter personal, cum ar fi: dreptul la informare, de acces la date, dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal și dreptul de opoziție, prevăzute de art. 12-14 și 16-18 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, spre exemplu, prin specificarea autorității/persoanei la care se poate adresa persoana/subiectul de date pentru realizarea drepturilor prenotate.</i>	Se acceptă
	44.	<i>În cadrul pct. 14 din proiectul Conceptului este menționat că, întru asigurarea obiectivelor înaintate soluției informatice, la proiectarea, realizarea și implementarea sistemului e-Notariat trebuie să se țină cont de următoarele principii: conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul sistemului e-Notariat se realizează în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. (pct. 14.2)</i>	Se acceptă

		<i>Totuși, se propune eliminarea referinței specifice la acest articol și înlocuirea ei cu o formulare mai generală, care să cuprindă întreaga legislație aplicabilă în domeniul protecției datelor cu caracter personal.</i> <i>Această propunere se bazează pe două argumente esențiale: pe faptul că art. 4 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal stabilește doar principiile generale de prelucrare a datelor, fără a acoperi toate prevederile relevante care trebuie respectate în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal; precum și de faptul că Legea nr. 133/2011 este aplicabilă doar până la data de 23 august 2026, când va intra în vigoare Legea nr. 195/2024, care conține, de asemenea, norme importante referitoare la principiile de prelucrare a datelor personale.</i> <i>Astfel, pentru a evita necesitatea unor revizuiți frecvente ale proiectului Conceptului, se recomandă ca punctul 14.2 să fie redactat după cum urmează: „Conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal, prin care se înțelege că prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul sistemului e-Notariat se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal ”.</i>	
45.	<i>Potrivit pct. 15.11 din proiectul conceptului propus spre avizare, una din sarcinile principale ale sistemului e-Notariat este stocarea sigură și accesibilă a documentelor electronice autentificate pentru o perioadă legală, respectând normele de păstrare a documentelor [...], fără a fi specificate termene clare de păstrare a datelor.</i> <i>În context, în acord cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal trebuie să fie stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sunt colectate și ulterior prelucrate.</i> <i>Mai mult, potrivit art. 11 alin. (3) al aceluiași act legislativ, la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi distruse, transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială, transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau</i>	Se ia act Ținând cont de specificul sistemului informațional eNotariat, datele vor fi păstrate pe perioade specificate în legislația specială, ce nu contrazice principiul ”păstrării datelor pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sunt colectate și ulterior prelucrate”.	

		științifică. În acest sens, având în vedere aspectele menționate, CNPDCP recomandă autorului proiectului Conceptului - completarea acestuia cu informații exprese privitor la termenul de păstrare și procedura de distrugere a datelor cu caracter personal prelucrate în Sistemul Informațional e-Notariat.	
	46.	Potrivit capitolului IX din proiectul Conceptului, sunt enumerate măsurile juridice, organizatorice și tehnologice, orientate spre prevenirea pericolelor ce țin de asigurarea securității informaționale în cadrul SIA „e-Notariat”. Deși aspectele privind protecția datelor cu caracter personal sunt menționate la pct. 54 al proiectului de Concept, formulările actuale sunt de natură generală și nu oferă suficiente detalii privind măsurile concrete de securitate aplicabile prelucrării datelor în cadrul SIA „e-Notariat”. În acest context, se propune completarea pct. 54 cu prevederi specifice referitoare la protecția datelor cu caracter personal, având următorul conținut: ✓ în condițiile prezentului Concept, posesorii/deținătorii/utilizatorii vor prelucra doar datele cu caracter personal strict necesare, neexcesive scopului prestabilit, conform competențelor atribuite, respectând principiile stabilite de legislația privind protecția datelor cu caracter personal; ✓ la prelucrarea datelor cu caracter personal, posesorii/deținătorii/utilizatorii vor asigura măsuri organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal împotriva distrugerii, modificării, blocării, copierii, răspândirii, precum și împotriva altor acțiuni ilicite, măsuri menite să asigure un nivel de securitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrare și caracterul datelor prelucrate; ✓ în cazul incidentelor de securitate, posesorii/deținătorii/utilizatorii vor întreprinde măsuri necesare pentru depistarea sursei de producere a incidentului, vor efectua analiza acestuia și vor înlătura cauzele incidentului de securitate cu informarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova; ✓ în cadrul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, posesorii/deținătorii/utilizatorii vor asigura respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal.	Nu se acceptă Cu toate că autorul nu are obiecții față de aceste măsuri specifice enumerate referitoare la protecția datelor cu caracter personal, este necesar de remarcat, că acestea se referă la activitatea posesorilor, deținătorilor și utilizatorilor Sistemului, și nu la Sistemul eNotariat propriu zis. Cel mai probabil, aceste măsuri își vor găsi locul potrivit în Regulamentul de utilizare a Sistemului, care va fi elaborat la o etapă ulterioară.

	47.	<i>Cu titlu de informare, atragem atenția că, în acord cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în funcție de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării datelor, în cazul în care un tip de prelucrare, în special cel bazat pe utilizarea noilor tehnologii, este susceptibil să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, operatorul efectuează, înaintea prelucrării, evaluarea impactului operațiunilor de prelucrare prevăzute asupra protecției datelor cu caracter personal.</i> <i>Evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal nu este doar o obligație legală, ci și o măsură esențială pentru protejarea drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate, prevenirea riscurilor și asigurarea unui mediu sigur și conform în care datele cu caracter personal sunt prelucrate. În acest sens, operatorului de date cu caracter personal îi revine obligația de a efectua evaluarea impactului operațiunilor de prelucrare prevăzute asupra protecției datelor cu caracter personal.”</i>	Se ia act
Agencia de Guvernare Electronică Nr. 3007 – 160 din 11.08.2025	48.	În avizul AGE nr. 3007-126 din 24.06.2025 s-a menționat că „la subpct. 39.1-39.14, în dreptul fiecărei resurse și sistem informațional cu care interacționează Sistemul informațional e-Notariat” urmează a fi indicat scopul schimbului de date, după următorul exemplu: „39.2. Registrul de stat al populației – pentru date cu privire la persoanele fizice;”. Referitor la acest aspect, AGE nu poate accepta poziția Ministerului Justiției de a respinge propunerile formulate de AGE, așa cum este consemnată în Sinteza la proiectul de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional e-Notariat (nr. unic 443/MJ/2025). Conform art. 76 din Legea nr. 467/20031, documentarea sistemelor și resurselor informaționale de stat este obligatorie și include expres „conceptul sistemului informațional” ca document cu conținut minim normativ: spațiul funcțional, structura organizațională, spațiul informațional, spațiul tehnologic și securitatea informațională. Prin urmare, conceptul sistemului informațional e-Notariat nu poate fi tratat ca un plan strategic, dar ca un document care are caracter de act normativ. Ținem să menționăm că hotărârile Guvernului prin care se aprobă conceptele sistemelor informaționale includ un tablou minimal al resurselor integrate și al scopurilor aferente.	Se acceptă. Reieșind din conținutul obiecției AGE prevederile pct. 45 au fost revizuite.

		Legea nr. 142/20182 condiționează conectarea oricărui sistem informațional la platforma de interoperabilitate MConnect de prezentarea „temeiului legal și a scopului concret al accesului” pentru fiecare set de date. În absența acestor date în Concept, AGE nu poate verifica conformitatea cererii de integrare. Anexa 3 la RT 38370656-002:2006 – Structura concepției sistemului prevede că documentul de concept trebuie să includă descrierea spațiului informațional, a fluxurilor de date și a interacțiunilor cu alte sisteme. Adițional, cu referire la datele cu caracter personal, art. 4 lit. b) din Legea nr.133/20114 obligă la colectarea și prelucrarea datelor „pentru scopuri specifice, explicite și legitime”. În concluzie, din considerentele enunțate supra, AGE insistă ca la subpct. 39.1-39.14, în dreptul fiecărei resurse și sistem informațional cu care interacționează Sistemul informațional e-Notariat” urmează a fi indicat scopul schimbului de date	
Expertize			
Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/13370 din 01.08.2025	49.	Prezentul proiect este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin. (2) lit. g) din Legea integrității nr. 82/2017. Conform legii prenotate: „Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative, precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția actelor prin care se aprobă conceptele sistemelor informaționale”. Prin urmare, proiectul prenotat nu se supune expertizei anticorupție.	Se ia act